

**UCHWAŁA NR XX/441/12
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 28 marca 2012 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2011 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm).

**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

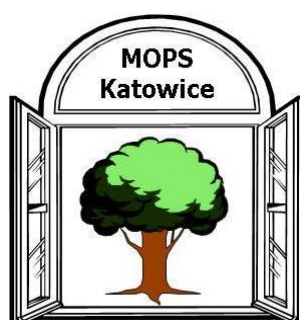
§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2011 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Arkadiusz Godlewski

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w Katowicach

SPRAWOZDANIE z działalności Ośrodka za 2011 rok

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	5
ZASADY OGÓLNE	6
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	7
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS.....	8
II. POMOC ŚRODOWISKOWA	13
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów	13
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej	13
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych	14
2.3 Pomoc materialna.....	15
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń	15
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc.....	16
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych	17
2.5 Porady prawne	18
2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD	18
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	19
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ.....	20
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej readaptacji osób bezrobotnych	20
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.	20
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164, poz. 1163).	20
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych	23
3.4.1 Wolontariat.....	23
3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	24
3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka	24
3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność	24
IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ	25
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych	26
4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne.....	26
4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Środowiskowych	28
4.1.4 Lokalna sieć środowiskowych klubów młodzieżowych.....	30
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy proro rodzinne.....	31
4.2.1 Rodziny zastępcze	31
4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie	33
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne	33
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:.....	33
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną	34
4.4 Pomoc dla dzieci	35
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2011” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną – szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.....	36
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	36
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI	39
5.1 Praca socjalna	40
5.2 Usługi opiekuńcze	40
5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej	41
5.4 Sieć lokalnych klubów.....	42
5.5 Mieszkanie chronione.....	42
5.6 Domy pomocy społecznej.....	43
5.7 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2011	44
5.8 Ocena realizacji celów oraz efektywność	45
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM	47
6.1 Praca socjalna	48
6.2 Poradnictwo specjalistyczne	48
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)	49
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne).....	49
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy.....	50
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	51
6.7 Inne działania.....	52
VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM.....	53

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych	54
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	54
7.2.1 Ogrzewalnie i Schronisko	54
7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej	54
7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne	56
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2011.”	56
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	56
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	58
8.1 Rehabilitacja zawodowa	59
8.2 Rehabilitacja społeczna	59
8.3 Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych	60
8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	60
8.5 Orzekanie o stopniu niepełnosprawności	61
8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	63
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	64
9.1 Praca socjalna	65
9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS	65
9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla	66
Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”	66
9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej	67
9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego”	67
9.6 Inne działania:	69
9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym i ich rodzinom w związku z katastrofą w KWK „Wujek - Śląsk” w Rudzie Śląskiej.	69
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	70
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	71
10.2 Wolontariat osób bezrobotnych	71
10.3 Pracownia komputerowa	71
10.4 Współpraca z instytucjami rynku pracy	72
10.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność	72
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	73
11.1 Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS	74
11.2 Inne zadania	75
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	76
12.1 Świadczenia rodzinne	76
12.2 Fundusz alimentacyjny	77
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	77
XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	78
14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	78
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	78
XV. PROMOCJA OŚRODKA	79
15.1 Konferencje	79
15.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	79
15.3 Nagrody, wyróżnienia	80
XVI. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	81
16.1 Szkolenia indywidualne	81
16.2 Szkolenia grupowe	81
16.3 Zespoły Konsultacyjne	81
16.4 Konsultacje indywidualne	82
16.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	82
16.6 Superwizje indywidualne i grupowe	82
XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	82
17.1 Projekty realizowane w 2011 roku (źródła finansowania)	82
17.2 Projekt systemowy „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	83
17.3 Projekt „Równe szanse - program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	85

17.4 Projekt badawczy „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”	87
17.5 Projekt pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności.....	88
17.6 Projekty złożone w 2011 roku których planowany termin rozpoczęcia przypada na 2012 rok.	88
17.7 Współpraca na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowa.....	91
17.7.1 Współpraca na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym	91
17.7.2 Współpraca ponadnarodowa.....	93
ZAKOŃCZENIE.....	94
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	95
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	96
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2011 ROKU	97
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2012.....	99
(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej).....	99

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

AOpMiH – Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa
CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
CRIS - Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
DN – Dom Noclegowy
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
GSWB - Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZE – Górnośląski Zakład Energetyczny
IPD – Indywidualny Plan Działania
IW EQUAL – Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL
KIS – Klub Integracji Społecznej
KWK – Kopalnia Węgla Kamiennego
MCh – Mieszkanie Chronione
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPIPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
MZON – Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
NGO – Organizacje pozarządowe
OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PALM -Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”
PION – Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”
PCK – Polski Czerwony Krzyż
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
PZP – Prawo Zamówień Publicznych
ROEFS – Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
SM – Spółdzielnia Mieszkaniowa
SPP – Sekcja Psychologiczno - Pedagogiczna
SRPD – Sekcja ds. Realizacji Projektu „Damy Radę”
SWR – Stowarzyszenie Współpracy i Partnerstwa Lokalnego
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
ŚŚ – Świetlica Środowiskowa
SKM – Środowiskowy Klub Młodzieżowy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
WUP – Wojewódzki Urząd Pracy
ZPDR – Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom
ZPRN – Zintegrowany Program Rewitalizacji Nikiszowca

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie podsumowujące działania realizowane na przestrzeni 2011r.

Jak co roku podsumowanie to pozwala uwypuklić rolę wielu współpracujących z Ośrodkiem osób, instytucji i organizacji oraz władz miasta, dzięki zaangażowaniu których na terenie miasta Katowice możemy wskazać bogatą ofertą pomocową.

Ośrodek rozbudowywał, pogłębiał współpracę z licznymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy (Powiatowym i Wojewódzkim Urzędem Pracy, Ochotniczym Hufcem Pracy), uczelniami wyższymi (Uniwersytet Śląski), instytucjami zarządzającymi funduszami unijnymi (Wojewódzkim Urzędem Pracy, Urzędem Marszałkowskim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej) czy służbami mundurowymi (Policją, Strażą Miejską).

Realizował nowatorskie projekty i programy (w tym projekt systemowy, projekty konkursowe i ministerialne), skutecznie pozyskując dodatkowe środki na łączną kwotę prawie 2 000 000,00zł. Warto podkreślić zaangażowanie Ośrodka w realizację projektu nakierowanego na diagnozowanie problemów społecznych na terenie miasta Katowice we współpracy z Uniwersytetem Śląskim, który pozwoli jeszcze bardziej skutecznie reagować na potrzeby mieszkańców miasta Katowice.

Zaznaczyć należy, że praca Ośrodka jest wysoko oceniana czego wyrazem są m.in. nagrody i wyróżnienia, wśród których wymienić można przyznanie realizowanemu przez Ośrodek Programowi Aktywności Lokalnej w Szopienicach tytułu Instytucji Przyjaznej Wolontariuszom oraz przyznanie certyfikatu jakości CAL przez Centrum Aktywności Lokalnej. Szczególnym wyróżnieniem jest przyznanie pracownikowi Ośrodka Pani Agnieszce Rzepeckiej indywidualnej nagrody specjalnej przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej za wybitne rozwiązania w pomocy społecznej.

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych.

Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*jednolity tekst Dz. U. z 2009r, Nr 175, poz. 1362 t.j. z późniejszymi zmianami*).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)
- 3) ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 4) ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 5) ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 6) ustawy o repatriacji,
- 7) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 8) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2011 wynosi:

zadania własne i zlecone	- 127 133 629,00 zł
fundusz celowy PFRON	- 3 958 040,00 zł
RAZEM:	131 091 669,00 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2011 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	- 126 345 995,79 zł
fundusz celowy PFRON	- 3 958 040,00 zł
RAZEM:	130 304 035,79 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł.)
Zadania własne gminy	72 251 992
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	43 702 730
Zadania powiatu	9 719 041
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	672 233
Fundusz celowy PFRON	3 957 401
RAZEM:	130 303 397

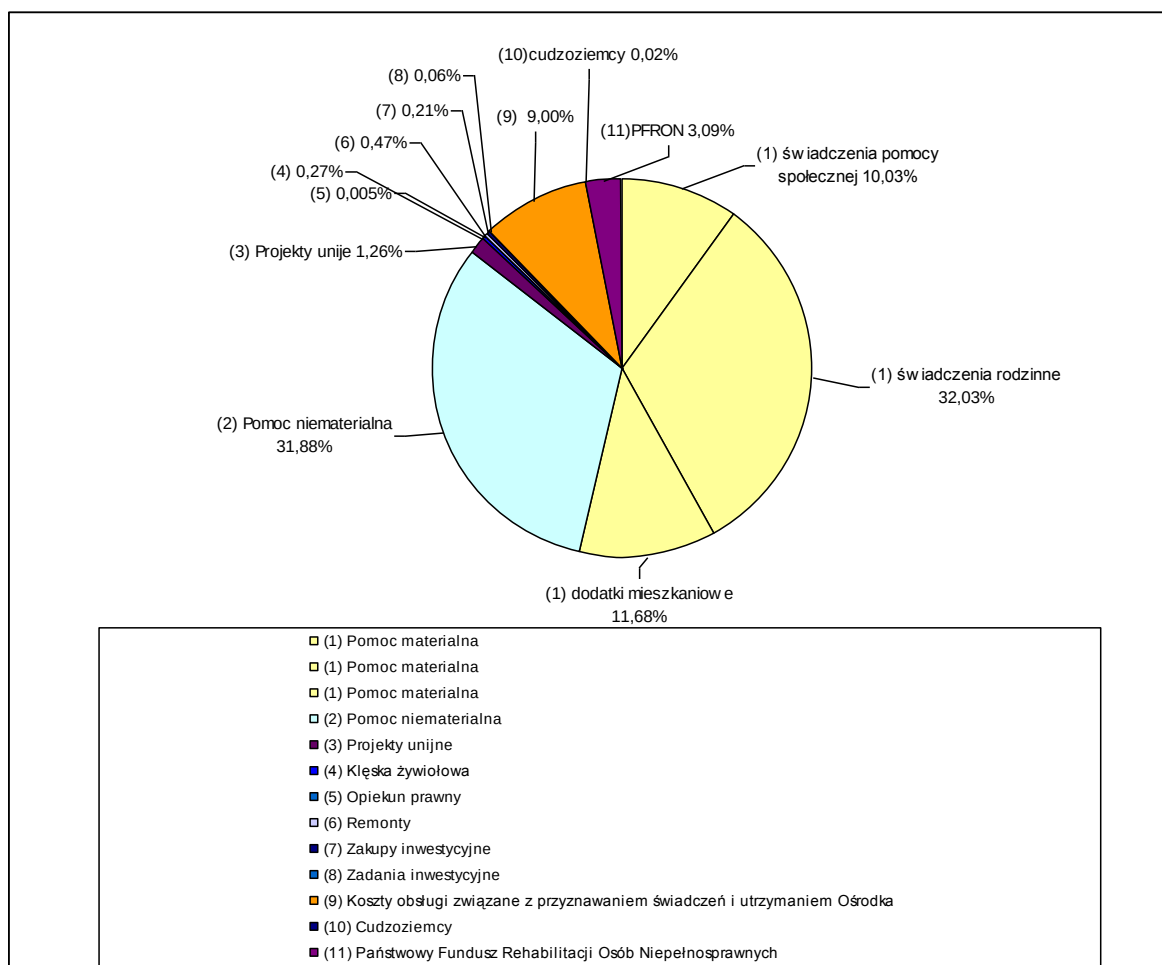
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

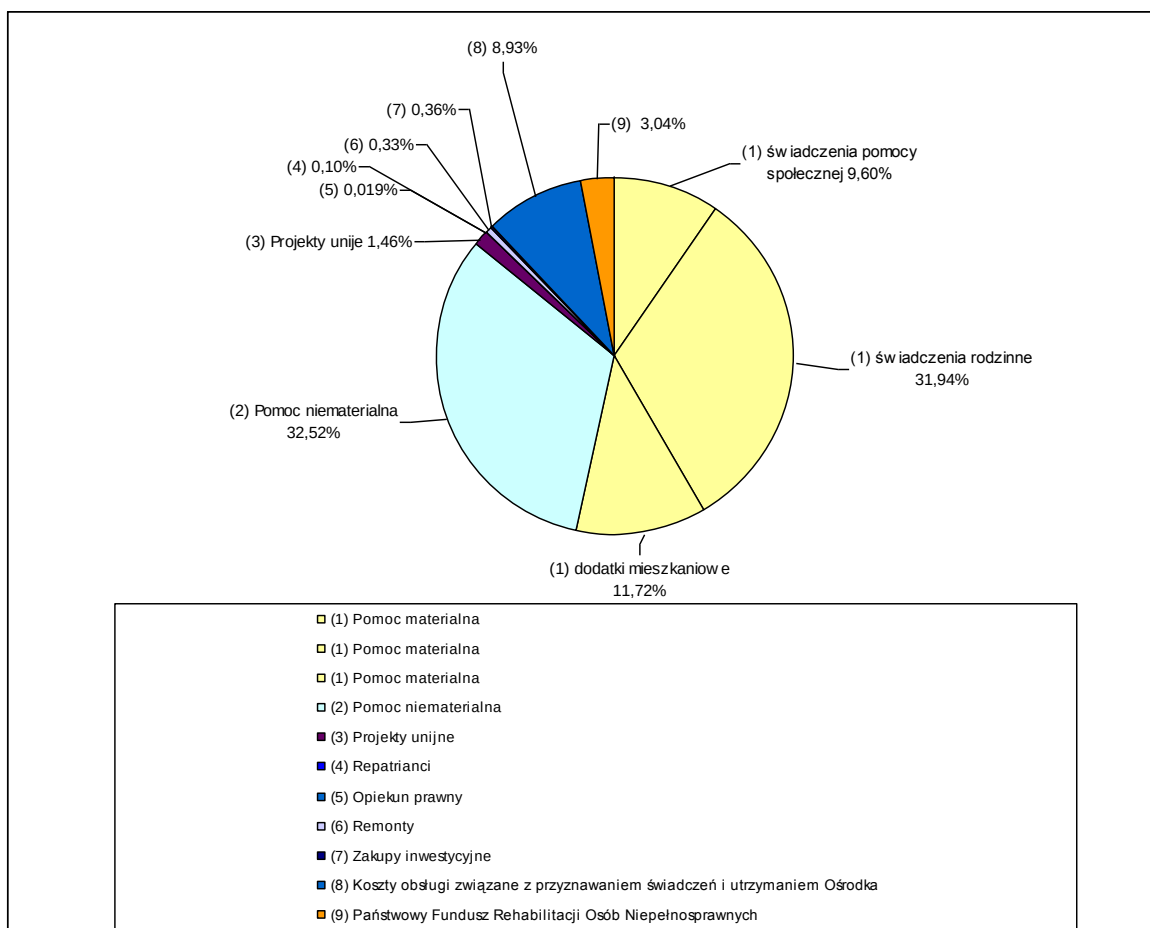
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2011 roku Ośrodek realizował 3 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykonanie wydatków w 2011 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze z ze wzrostu wydatków w zakresie zadań opieka nad osobami starszymi, wypłacenia wynagrodzenia opiekunom prawnym oraz pomocy dla rodziny repatrianta przybyłego wraz z rodziną do Katowic.

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON)	128 970 975	128 991 344	127 931 809	128 520 161	130 303 397
% wzrostu w roku 2011 w stosunku do roku 2007:					1.03 %
% wzrostu w roku 2011 w stosunku do roku 2010:					1.39 %

Porównanie wydatków MOPS w latach 2010-2011 2010

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2011 roku pomoc w formie świadczeń dla **9 451** rodzin wyniosła **12 509 196,84 zł**.

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2011 roku Ośrodek wypłacił dla **10 129** rodzin następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia rodzinne w kwocie: **31 539 277,61 zł**,
- ⇒ składki zdrowotne w kwocie **104 125,00 zł**,
- ⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie: **466 360,00 zł**,
- ⇒ pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w kwocie: **101 900,00 zł**.

Koszt wypłaconych w 2011 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **9 405 216,21 zł** dla **1 676** rodzin.

3. Dodatki mieszkaniowe

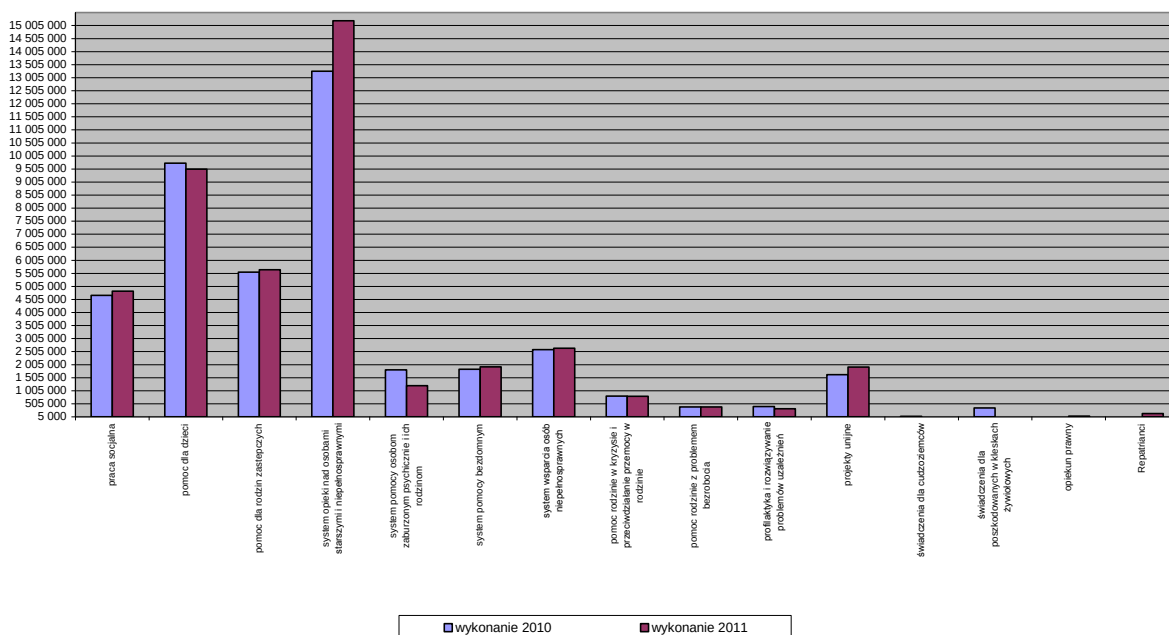
W 2011 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie: **15 272 894,20 zł** dla **7 321** rodzin.

II. POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym,

osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Wydatki w latach 2010-2011

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Jedynie w zadaniu Opieka nad osobami starszymi w 2011 roku ponownie nastąpił wzrost wydatków. Spowodowane to jest ciągle zwiększającą się liczbą mieszkańców Katowic, za których opłacany jest pobyt w domu pomocy społecznej na terenie innego powiatu, jak również stałym systematycznym wzrostem kosztu utrzymania 1 mieszkańca dps.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Miasta, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Sekcji ds. Bezdomnych przy współudziale Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto 9 871 rodzin wyniósł: **4 822 088,05 zł.**

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Środowiskowe, Środowiskowy Klub Młodzieżowy prowadzone lub dofinansowywane przez MOPS, których utrzymanie kosztowało: **3 541 166,96 zł,**
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **836 574,60 zł,**
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **52 225,50 zł,**
- ⇒ wyprawki szkolne na kwotę **1 420,00 zł,**
- ⇒ obiady dla dzieci i młodzieży (w tym: obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **4 536 101,22 zł,**
- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **112 955,30 zł,**
- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieżą na kwotę **286 276,11 zł,**
- ⇒ realizacja programów dla rodzin z dziećmi (m. in. „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”, „Stawiam na rodzinę”) na kwotę: **123 212,65 zł,**
- ⇒ bilety dla dzieci na dojazd do szkół, na kwotę: **2 998,00 zł,**

⇒ bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych na dojazd do szkół, na kwotę: **1 818,00 zł.**

Koszt łączny pomocy w 2011 roku wyniósł: **9 494 748,34 zł** dla **2 680** rodzin.

3. Opieka nad dzieckiem poza rodziną naturalną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **4 350 433,63 zł,**
- ⇒ potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej na kwotę: **2 400,00 zł,**
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych, w kwocie: **383 664,83 zł,**
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo–wychowawczych, w wysokości **870 573,34 zł,**
- ⇒ świadczenia dla rodziny zastępczej w której przebywa dziecko cudzoziemców, na kwotę: **9 882,00 zł,**
- ⇒ realizacja programu wspierającego rodziny zastępcze i naturalne „Bądźmy razem” na kwotę **27 402,48 zł.**

Koszt pomocy w 2011 roku wyniósł: **5 644 356,28 zł** dla **420** rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **3 851 314,39 zł,**
 - zakup usług świadczonych przez dzienne domy pomocy społecznej w kwocie **3 846 256,32 zł,**
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
 - zakup usług w mieszkaniu chronionym na kwotę: **436 316,00 zł,**
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów, na kwotę **6 837 141,20 zł,**
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnych domach pomocy społecznej na kwotę **213 158,07 zł.**

Koszt pomocy dla **3 048** osób starszych w 2011 roku wyniósł: **15 184 185,98 zł.**

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę: **41 915,58 zł,**
- ⇒ prowadzi Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomocy mieszkaniowej oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę **638 544,79 zł,**
- ⇒ finansuje usługi świadczone przez środowiskowe domy samopomocy, których koszt wyniósł: **514 885,76 zł.**

Koszt pomocy dla **1 007** osób z zaburzeniami w 2011 roku wyniósł **1 195 346,13 zł.**

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Domu Noclegowym i filii Domu Noclegowego, których utrzymanie wynosiło **712 737,32 zł,**
- ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Hotelu Pomocy Społecznej oraz filiach Hotelu Pomocy Społecznej, których utrzymanie wynosiło **678 122,31 zł,**
- ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Sekcji ds. Bezdomnych, której koszt wyniósł **225 236,00 zł,**

⇒ zakup usług noclegowych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej na kwotę **299 577,40 zł.**

Koszt pomocy dla **630** osób bezdomnych w 2011 roku wyniósł **1 915 673,03 zł.**

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Łączny koszt poniesiony na orzekanie wyniósł **442 274,84 zł,**
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wielkość wydatków na rehabilitację społeczną, zawodową wyniosła **3 957 401,08 zł,**
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w kwocie **2 174 972,00 zł,**
- ⇒ poradnictwo dla osób niepełnosprawnych na kwotę **14 192,98 zł.**

Koszt pomocy dla **4 882** osób niepełnosprawnych w 2011 roku wyniósł **6 588 840,90 zł.**

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla **1 106** osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł **791 229,77 zł.**

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy **2 914** rodzinom z problemem bezrobocia w 2011 roku wyniósł **377 918,11 zł.**

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt pomocy dla **408** osób z problemem alkoholowym wyniósł **312 204,74 zł.**

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono **6** opiekunom prawnym łącznie **24 207,75 zł.**

12. Pomoc dla repatriantów.

W bieżącym roku łącznie pomoc dla **1** rodziny repatriantów wyniosła **124 497,41 zł.**

13. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

Wydatki projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły: **1 592 277,99 zł.**

Wydatki projektu „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach” wyniosły **25 068,51 zł.**

Wydatki projektu „Równe szanse – program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi”, który zakończył się w roku 2011, wyniosły **289 773,07 zł.**

Łącznie w ramach realizacji projektów: **1 907 119,57 zł.**

III. POZOSTAŁE WYDATKI

⇒ Remonty. W 2011 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty 11 obiektów wyniosły **423 709,35 zł.**

⇒ Zakupy inwestycyjne w 2011 roku zostały zrealizowane na kwotę **463 416,06 zł.**

⇒ Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł **11 634 885,54 zł,** w tym koszt utrzymania użyczanych obiektów **409 592,24 zł.**

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2011 roku stanowiły **9 %** ogółu poniesionych wydatków. W porównaniu do roku 2010 utrzymują się na podobnym poziomie.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 1). Celem strategicznym realizowanym przez MOPS jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2011 roku z pomocy środowiskowej MOPS skorzystało **9 871** rodzin w tym:

- **9 451** ze świadczeń pomocy społecznej,
- **420** ze świadczeń dla rodzin zastępczych.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą w roku 2011
Ubóstwo	3 823
Sieroctwo	1
Bezdomność	460
Potrzeba ochrony macierzyństwa	200
w tym wielodzietność	74
Bezrobocie	2 914
Niepełnosprawność	2 748
Długotrwała lub ciężka choroba	1 766
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	2 621
w tym : rodziny niepełne	1 532
rodziny wielodzietne	634
Przemoc w rodzinie	26
Alkoholizm	316
Narkomania	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	35
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	17
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	9
Zdarzenie losowe	20
Sytuacja kryzysowa	10

Najczęściej występującymi problemami trudnej sytuacji życiowej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2011	8 786*	3 970

*stan na dzień 31.12.2011 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy.

Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę pomocy społecznej w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2011	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	827	2 410	11
TPPS 2	838	2 247	10
TPPS 3	1 009	2 556	10
TPPS 4	902	2 307	11
TPPS 5	901	2 201	11
TPPS 6	926	2 232	10
TPPS 7	809	2 118	10
TPPS 8	808	2 084	10
TPPS 9	830	2 085	11
TPPS 10	858	2 087	11
RAZEM:	8 708	22 327	105

*stan na 31.12.2011

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy.

Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj:

- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania zespołów roboczych, mających na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych patologią oraz działania mające charakter interwencyjny,
- ścisły kontakt z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno- pedagogicznych nakierowany na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- przekazywanie systematycznie informacji do Sądu Rodzinnego na temat rodzin objętych nadzorem kuratora, ponadto wnioskowanie o wydanie zarządzeń opiekuńczo – wychowawczych oraz stała współpraca z kuratorami na rzecz zagrożonych środowisk,
- udział pracowników socjalnych w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie przez nich działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,

- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- realizację przez Terenowe Punkty środowiskowych form pracy socjalnej,
- przyjmowanie przez pracownika socjalnego funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej oraz kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział pracowników w działaniach akcyjnych, takich jak np: Dzień Dziecka oraz Wigilia organizowana przez Zakon Maltański,
- udział pracowników w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział pracowników w tworzeniu diagnozy problemów w mieście Katowice,
- udział pracowników w grupach roboczych w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- wizyty pracowników u osób chorych na Stwardnienie Rozsiane w celu zapoznania z ofertą Ośrodka.

Ponadto pracownicy socjalni byli zaangażowani w realizację „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2011”, poprzez między innymi udział we wspólnych patrolach ze Strażą Miejską i Policją.

Pracownicy socjalni są współrealizatorami miejskich programów tj.:

- dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”(opis szczegółowy w rozdziale V pkt.5.7) oraz Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego,
- dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja” – w roku 2011 roku, w ramach którego wydano 150 legitymacji.

Kontynuowana była w 2011 roku współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych. W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodziny zastępcze, osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

POMOC MATERIALNA NA UTRZYMANIE RODZINY ZADANIA WŁASNE

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłek okresowy	5 166 020,86

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłki stałe	3 873 627,91
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	362 914,96

Zasiłek celowy	W tym:	Kwota świadczeń (w zł.)
Żywność i środki czystości		52 781,91

Leki i świadczenia zdrowotne	346 507,97
Wydatki mieszkaniowe	306 898,54
Opał	920 219,19
Dofinansowanie do kosztów pobytu w szpitalu	4 836,72
Inne	1 132 213,25
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)	6 405,50

Razem zadania własne: 12 172 426,81 zł

Świadczenia dla repatriantów

W 2011 r. MOPS wyposażył mieszkanie rodzinie repatriantów w meble i artykuły gospodarstwa domowego na łączną kwotę **56 390,11 zł** ze środków budżetu państwa. Na świadczenia wydawkowano kwotę **64 276,10 zł** (35 346,63 zł ze środków budżetu państwa i 28 929,47 zł ze środków gminy Katowice) m.in. na pokrycie opłat za używanie mieszkania, naukę języka polskiego, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie.

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Opał	405 162,15
Bony	948 320,00
RAZEM:	1 353 482,15

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów żywnościowych, które mogą być realizowane wyłącznie w celu zakupu żywności;
- pomocy warunkowej:
 - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
 - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych;
- posiłków wydawanych codziennie dla około **630** osób przez Jadłodajnie prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Św. Anny przy Pl. Wyzwolenia 21	150
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego	180
Jadłodajnia Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety	140
RAZEM:	630

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracują w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku.

Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych.

- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polega na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia.

Nadal kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka.

- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań.

Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana jest głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe jest aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2011 r. pomocą objęto **9 871** rodzin, dla których świadczone następujące formy pracy socjalnej:

FORMA PRACY SOCJALNEJ	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	4 122
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	740
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w dps, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	209
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	176
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	19
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	51
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, lekarstw, opału, innych przedmiotów)	23
Zakupy (żywności, lekarstw, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	13
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez org. pozarządowe)	341
Żywnienie (załatwienie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	240
Mieszkanie (załatwienie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	331
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	111

Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy,)	237
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwienie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	190
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	134
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwienie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	101
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	27
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	825
Inne formy pracy socjalnej	3 858

W 2011 r. Ośrodek rozpoczął realizację nowych zadań w zakresie pogłębionej pracy socjalnej z rodzinami wieloprogowymi w ramach uruchomionego programu usług „Asystenta rodziny”. Realizacja powyższego instrumentu stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic.

Celem programu jest poprawa sytuacji życiowej rodzin objętych usługą asystentów rodziny, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Adresaci programu to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńcze – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczej – wychowawczej. Usługa była realizowana przez czterech asystentów na terenie miasta Katowice. W ramach programu „Asystent Rodziny” usługą objęto **38 rodzin**, w tym **18 rodzin** w ramach projektu systemowego.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2011 r.

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę „Asystenta rodziny” w 2011 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi „Asystenta rodziny” w 2012 r.
38	30

2.5 Porady prawne

W każdym TPPS zatrudniony jest konsultant ds. prawnych prowadzący poradnictwo prawne dla podopiecznych. Udziela również porad pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach, dotyczących świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej. W 2011 roku udzielono porad w następującym zakresie:

Indywidualne konsultacje prawne w zakresie :	Liczba porad w 2011 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwody i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemoc w rodzinie, ustalenie alimentów)	1217
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	212
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych, - eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	443
Konsultacje w środowisku	50
Razem:	1 922

2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD

MOPS współuczestniczył w realizacji w/w programu poprzez wydawanie kart żywnościowych, na podstawie imiennych list z organizacji pozarządowych dla osób korzystających ze świadczeń, posiadających niski dochód uniemożliwiający zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb we własnym zakresie.

Ogółem w roku 2011 wydano karty żywnościowe dla **822** rodzin.

Realizatorami programu dla miasta Katowice były następujące organizacje pozarządowe:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Katowicach przy ul. Kozielskiej 4a,
- Chrześcijańska Organizacja Charytatywna „Tabita” w Katowicach przy ul. Gliwickiej 87,
- Fundacja „Daj Siebie Innym” w Katowicach przy ul. Kochanowskiego 20.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy środowiskowej.

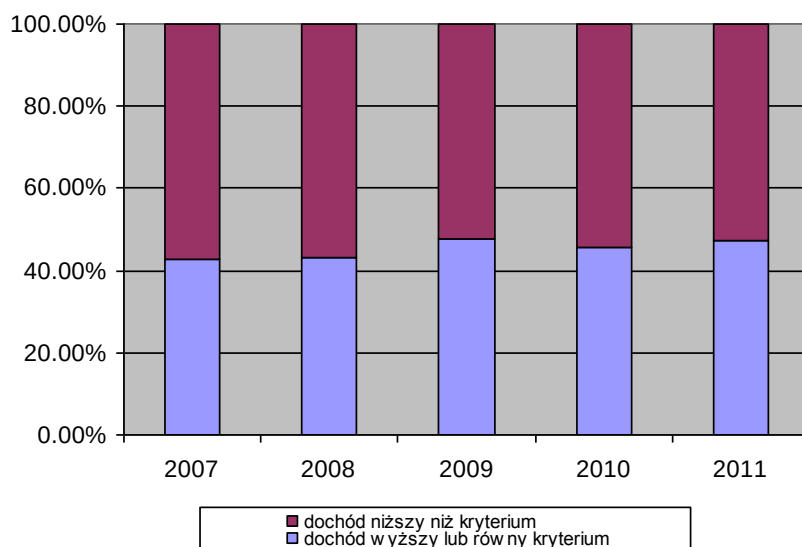
Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka*	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2007	313 461	11 892	31 621	10,09
2008	311 179	10 373	25 933	8,33
2009	299 854	10 233	25 583	8,53
2010	297 441	10 515	26 287	8,84
2011	294 162**	9 871	24 678	8,39

*rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodziny zastępcze

**liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2011 r.

Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej

W 2011 r. stwierdzono nieznaczny spadek liczby rodzin, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do liczby osób, których dochód przekracza w/w kryterium.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca z podmiotami uprawnionymi stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 2 Współpraca ze społecznością lokalną). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest wzmacnianie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej readaptacji osób bezrobotnych

Opis współpracy ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób bezrobotnych znajduje się w podrozdziale 17.2.2.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

W 2011 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164, poz. 1163).

Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII.2011 r.
POMOC OSOBOM Z RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ				
1	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi	10	60 467,00
2	Stowarzyszenie „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej	Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi	10	85 673,00
Razem:			20	146 140,00
OPIEKA NAD DZIECKIEM				
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Terapeutycznej im. św. Jacka (Świetlica typu specjalistycznego)	40	284 760,00
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Terapeutycznej im. św. Brata Alberta (Świetlica typu specjalistycznego)	36	250 620,00
3	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej im. św. Agaty (Świetlica typu specjalistycznego)	30	211 650,00
4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej im. św. Wojciecha (Świetlica typu opiekuńczego)	25	109 791,50
5	Rzysko – Katolicka Parafia Św. Anny	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej (Świetlica typu opiekuńczego)	30	131 118,00
6	Katolicka Fundacja Dzieciom	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej (Świetlica typu specjalistycznego)	50	292 982,50
7	Katolicka Fundacja Dzieciom	Prowadzenie Środowiskowego Klubu Młodzieżowego (Klub typu specjalistycznego)	25	153 324,50

8	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej zwanej Klubem „Szansa dla każdego” (Świetlica typu opiekuńczego)	25	113 510,00
9	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „GNIAZDO”	Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej „GNIAZDO” (Świetlica typu specjalistycznego)	40	235 470,00
10	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „GNIAZDO”	Prowadzenie Młodzieżowego Klubu Wspierania Rozwoju Osobistego (Klub typu specjalistycznego)	15	65 707,50
11	Rzymsko-Katolicka Parafia św. J. Robotnika	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej typu opiekuńczego dla dzieci przedszkolnych	15	62 178,50
12	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”	Przygotowywanie dożywiania dodatkowego dla dzieci DDPS Nr 5 i 7	41	83 776,80
13	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Horyzont” Katowice ul. Orkana 7a	Organizacja imprezy kulturalno-rozrywkowej dla wychowanków katowickich Świetlic i Klubów Środowiskowych z okazji Dnia Dziecka	500*	20 000,00
Razem:			372+500*	2 014 889,30
RAZEM POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ, OPIEKA NAD DZIECKIEM				2 161 029,30

* Liczba uczestników

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII 2011 roku (w zł)
POMOC OSOBOM BEZDOMNYM			50	299 577,40
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Domu Noclegowego dla Bezdomnych	50	299 577,40
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			68	340 017,26
1	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin „PRZYSTAŃ”	Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Tysiąclecia 41	34	152 950,00
2	Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam"	Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy "Ad Vitam Dignam"	34	176 650,00
3	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	10 417,26
POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM			346/212* 332/212**	3 016 866,34
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów przy ul. Brata Alberta 4	50/20* 36/20**	289 517,40
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Dębowej 23	25/20	266 173,53
3	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23	50/30	378 037,25
4	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świdnickiej 35	45/30	429 688,38
5	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Tysiąclecia 45	37/21	337 630,76
6	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Obłatów 24	98/65	916 100,06
7	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74	41/26	399 718,96
ŚWIADCZENIE SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DOSTOSOWANYCH DO SZCZEGÓLNYCH POTRZEB OSÓB, WYNIKAJĄCYCH Z RODZAJU ICH SCHOROZNIENIA LUB NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI			LICZBA GODZIN	1 581 092,74
1	Polski Czerwony Krzyż Zarząd Okręgowy	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	101 048	1 116 673,42
2	Polski Komitet Pomocy Społecznej	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	41 646,50	464 419,32

*do 31.08.2011

** od 01.09.2011

Ponadto, od maja 2004 r., na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych świadczone są usługi na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie za I-XII 2011 r. (w zł.)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		2 174 972,00
Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	285 416,45
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci niepełnosprawnych powyżej 6 roku życia	291 770,00
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Gimnastyka korekcyjna	36 835,60
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	84 045,00
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Świadczenie poradnictwa psychologicznego oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług w specjalistycznym ośrodku rehabilitacyjnym Odrodzenie	5 383,00
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 6 roku życia	667 541,00
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	33 685,75
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług w Ośrodku	10 042,36
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	306 225,84
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Gimnastyka korekcyjna	27 660,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Hipoterapia	134 757,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Logorytmika	95 640,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grupy wsparcia	35 270,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Rehabilitacja indywidualna w postaci stymulacji rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	123 500,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z poważnymi uszkodzeniami narządu ruchu oraz/lub znacznymi zaburzeniami rozwoju i schorzeniami towarzyszącymi	37 200,00

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

3.4.1 Wolontariat

Wolontariat	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba wolontariuszy	307	218	221	223	225
Liczba godzin pracy wolontariuszy	17773	9586	7062,5	7715	7896,5

W 2011 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu uległa zwiększeniu w stosunku do roku 2010.

Liczba godzin przepracowanych przez Wolontariusz również uległa zwiększeniu.

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Środowiskowe (*)	19	519
Klub Wolontariusza „Szansa” w ramach PCAL Szopienice	154	4 176,5
Program „ABC i co dalej?”	8	196,5
Projekt „Damy Radę” w ramach PAL M	7	204,5
RAZEM:	188	5 096,5
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”	11	572,5
„Teraz My”- Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych	12	453,5
	23	1 026
Wolontariat na rzecz osób bezdomnych		
Sekcja ds. Bezdomnych	1	24
Wolontariat na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych		
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii	2	309
Wolontariat na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy		
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	7	802
Wolontariat na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi		
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego	1	68,5
Inne		
Prace administracyjno-biurowe	3	570,5

W jednostkach oznaczonych (*) wolontariat jest odbywany na rzecz klientów MOPS, na mocy porozumień zwartych z innymi podmiotami (stowarzyszenia, fundacje).

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **109.279,30 zł** (Jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie **14,42 zł**; dla wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna **13,07 zł**; dla

wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta **10,92 zł**).

3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał **dary rzeczowe**, m. in. artykuły spożywcze, bony, środki czystości, kosmetyki, artykuły do pielęgnacji niemowląt, zabawki, odzież - na kwotę **14 208,26 zł**.

3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania.

Osoby chętne przekazują używane, sprawne rzeczy do dyspozycji Ośrodka, który prowadzi listę osób potrzebujących oraz organizuje transport sprzętu.

W 2011 r. przekazano na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące darowizny:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2011 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	347
wyposażenie mieszkania	50
artykuły gospodarstwa domowego	39
RAZEM:	436

3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność

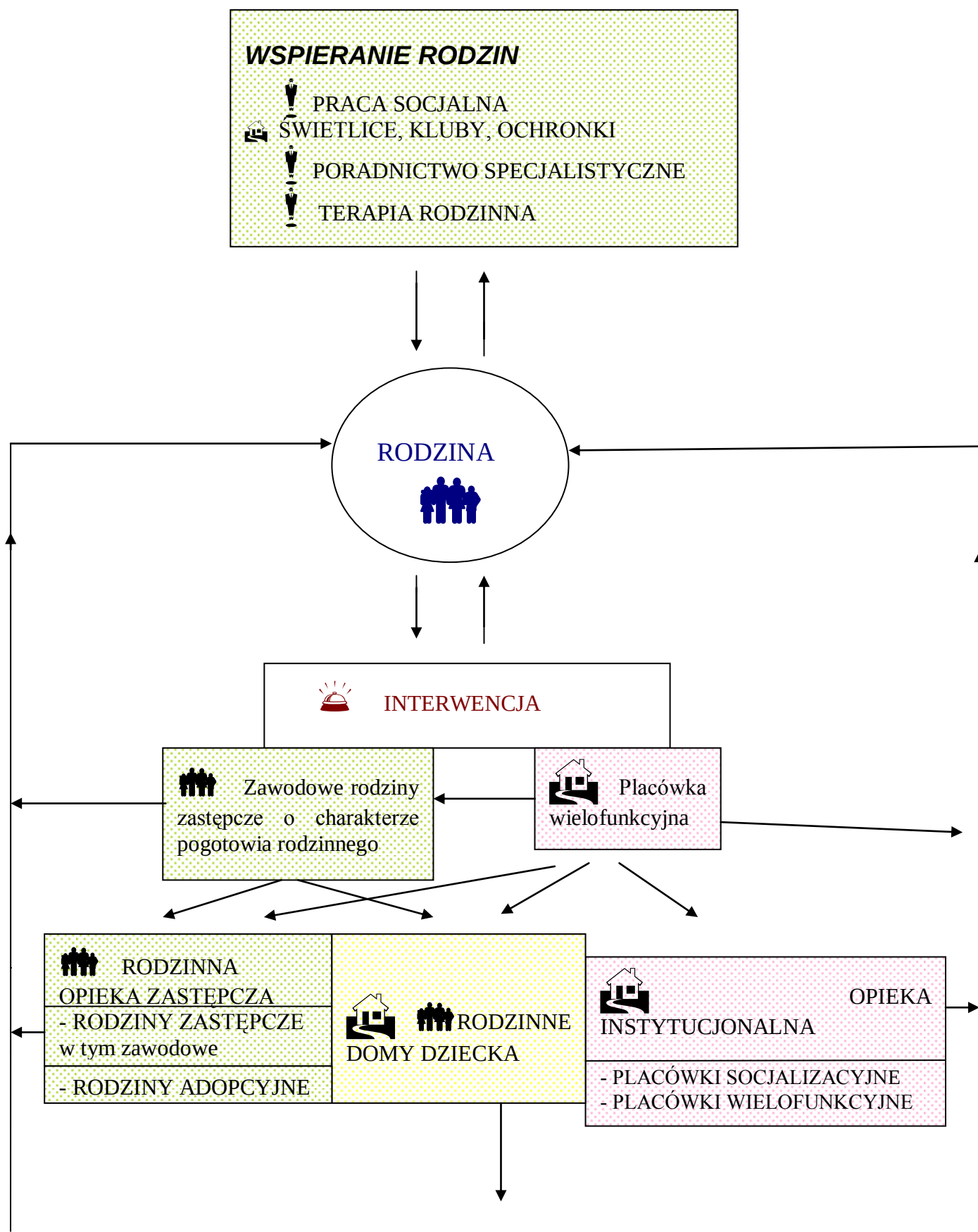
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* z zakresu „Współpracy ze społecznością lokalną”.

Zakres współpracy:

	2008 r.	2009	2010	2011
Poniesione wydatki na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi	11 078 878,95	9 779 851,95	9 850 289,66	9 573 555,04
Liczba organizacji	54	18	18	18
Liczba projektów	114	43	43	43
Średni koszt projektu	96 338,07	227 438,42	229 076,50	222 640,81

Oceniając efektywność realizacji celów z zakresu współpracy z podmiotami niepublicznymi należy zaznaczyć, iż po znaczącym spadku w 2009 roku związanym z przekazaniem zadań do Wydziału Polityki Społecznej, wysokość poniesionych wydatków na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi utrzymuje się na stałym poziomie, także w 2011 roku.

IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych (dział II, rozdział 3)**. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w roku 2011 r. wydatkowano kwotę: **15 139 104,62 zł** składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona jest również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników socjalnych mają w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, dla młodzieży oraz dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków realizowane było przez Sekcję Psychologiczno - Pedagogiczną Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii zatrudniającą: psychologów i pedagogów. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

W ramach poradnictwa prowadzone były również programy psychoedukacyjne. Poradnictwo to miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców, a także w stosunku do młodzieży wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez spożytkowanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin i klientów w 2011r.	1216
Łączny wymiar godzin udzielonych porad w 2011r.	1685
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w 2011r.	774

Program dla usamodzielnianych wychowanków

Adresatami programu byli pełnoletni usamodzielniani wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz niepełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych w wieku od 16 do 17 lat, którzy mieli problemy w relacjach społecznych, nie radzili sobie w samodzielnym funkcjonowaniu w dorosłym życiu oraz mieli problem z zaplanowaniem swojej drogi życiowej.

Celem programu było:

- Wsparcie wychowanków w samodzielnym funkcjonowaniu jako osób dorosłych, a w efekcie zbudowanie sieci wsparcia.
- Wzrost kompetencji społecznych wychowanków.

- Zwiększenie zaangażowania wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych w pracę nad swoim programem usamodzielnienia.

Liczba uczestników programu w 2011r.	16
Liczba spotkań grupowych w 2011r.	12
Liczba godzin programu w 2011r.	19

Program „Rodziny zastępcze”

Adresatami programu były rodziny zastępcze spokrewnione i niespokrewnione, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz problemy w relacji wychowankowie – opiekunowie. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej. W funkcjonowaniu tych dzieci zauważane były głównie problemy emocjonalne (np.: nadmierne zamykanie się w sobie, nieśmiałość, zachowania agresywne), a także problemy z zachowaniem na terenie szkoły i/lub w rodzinie.

Celem programu było:

- Pogłębienie diagnozy sytuacji rodziny.
- Wsparcie rodziców zastępczych w radzeniu sobie z problemami z dzieckiem, a w efekcie zbudowanie sieci wsparcia.
- Wzrost kompetencji i umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych.

Liczba uczestników programu w 2011r.	14
Liczba spotkań grupowych w 2011r.	15
Liczba godzin programu w 2011r.	29

Program „A, B, C i co dalej...?”

Adresatami programu były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych oraz młodzież w wieku 14 – 19 lat uczęszczająca do gimnazjów i szkół średnich mające problemy w nauce, których rodzice wyrażają zgodę na udział w programie oraz korzystają ze wsparcia w Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem programu była rozbudowa systemu wsparcia dzieci i młodzieży mających problemy w nauce.

Łączna liczba dzieci, która wzięła udział w programie w 2011r.	10
Łączna liczba wolontariuszy, która wzięła udział w programie w 2011r.	8
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2011r.	196

Program „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy”

Program skierowany do rodzin romskich objętych pomocą społeczną i realizowany przez Sekcję Psychologiczno - Pedagogiczną we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Katowicach, szkołami i z przedstawicielami społeczności romskiej.

Celem programu było wyposażenie dzieci romskich w książki i artykuły szkolne.

Kwota dotacji przyznanej w 2011r.	13.000 zł
Ilość szkół biorących udział w realizacji programu w 2011r.	17
Ilość uczniów objętych programem w 2011r.	35

Program „Równe szanse”

Program „Równe szanse” – program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej w szczególności na rzecz dzieci wywodzących się z rodzin romskich oraz rodzin dysfunkcyjnych w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, w tym rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, przeciwdziałający marginalizacji i

wykluczeniu społecznemu oraz problemowi opóźnionej dojrzałości szkolnej dzieci. Jest adresowany do dzieci romskich i polskich w wieku 6 do 16 lat oraz do ich rodzin.

Poprzez realizację dwóch podstawowych celów programu tj.:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin romskich,
2. Objęcie dzieci i rodzin pochodzenia romskiego profesjonalnymi oddziaływaniami i wsparciem specjalistycznych placówek opiekuńczo – wychowawczych, jakimi są Świetlice Środowiskowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Liczba dzieci romskich objętych programem w 2011 r	Narastająco- 8
Liczba rodzin romskich objętych programem w 2011 r	Narastająco- 4
Liczba wolontariuszy zaangażowanych w realizację programu w 2011 r	2
Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2011 r.	225

Program „Moje Dziecko”

Program skierowany do mieszkańców Katowic, w szczególności - kobiet w ciąży oraz rodziców wychowujących dzieci do lat 10.

Celem programu było nabycie przez uczestników programu wiedzy i umiejętności umożliwiających prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich (matki i ojcowie posiadający dzieci) oraz właściwe przygotowanie do roli matki (kobiety ciężarne).

Liczba uczestników programu w 2011r.	23
Liczba spotkań w 2011r.	87
Liczba godzin programu w 2011r.	108

Program psychoedukacyjny „Świadomy rodzic – szczęśliwsza rodzina”

Program adresowany był do mieszkańców miasta Katowice, w szczególności do rodziców z dziećmi, którzy zgłaszali/zauważali istnienie problemów w relacjach z dziećmi, czuli się zagrożeni utratą wpływu na swoje dzieci oraz do rodziców, którzy gotowi byli podnosić swoje kompetencje wychowawcze oraz rozwijać nowe umiejętności przydatne w procesie wychowywania i opieki nad dziećmi.

Celem programu był rozwój kompetencji wychowawczych rodziców, uświadomienie im ich zasobów oraz deficytów w pełnionej roli rodzicielskiej, stosowanym stylu wychowawczym, edukacja w zakresie właściwego zaspokajania potrzeb członków rodziny, w zakresie właściwego komunikowania się pomiędzy członkami rodziny oraz nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów a także nauka konstruktywnego radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i rozwojowymi dzieci i młodzieży.

Liczba uczestników programu w 2011r.	8
Liczba spotkań grupowych w 2011r.	11
Liczba godzin programu w 2011r.	23

4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Środowiskowych

Zadanie w części realizowane w ramach:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego na podstawie Uchwały Nr LXVI/1336/10 Rady Miasta Katowice z dnia 25 października 2010 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 r. oraz
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, działającego na podstawie Uchwały Nr LXVI/1335/10 Rady Miasta Katowice z dnia 25 października 2010 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 r.

• **ŚWIELTICE ŚRODOWISKOWE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 7-16 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych, przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Środowiskowa Nr 1, ul. Orkana 7a	21+ 5*
Świetlica Środowiskowa Nr 2, ul. Powstańców 3	48+18*
Świetlica Środowiskowa Nr 3, ul. Gliwicka 74	41+12*
Świetlica Środowiskowa Nr 4, ul. Świdnicka 35	47+ 5*
Świetlica Środowiskowa Nr 5, ul. Czecha 2	34+7*
RAZEM	191+57*

*liczba półkolonistów - uczestników programu „Udane wakacje 2011”

■ **PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Oprócz jednostek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zajmujących się pomocą dla dzieci współpracujemy także z następującymi instytucjami:

Działalność na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych				
Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)	Koszt osobodnia (w zł.)
Świetlice typu opiekuńczego				
1	Świetlica Środowiskowa im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	35	18,00
2	Świetlica Środowiskowa pl. Wyzwolenia 21, Katowice	Rzymско - Katolicka Parafia św. Anny w Katowicach - Janowie	38	19,50
3	Rzymско-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Świetlica Środowiskowa zwana Ochronką dla dzieci w wieku przedszkolnym	24	18,50
4	Świetlica Środowiskowa zwana Klubem „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice (od 14.11.2011 na czas remontu przeniesienie do lokalu przy ul. Chopina 8/31/32)	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	36	19,50
Razem			133	---
Świetlice typu specjalistycznego				
5	Świetlica Środowiskowa ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	71	Do 28.02.2011 26,50 od 01.03.2011 27,50
6	Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	55	30,00
7	Świetlica Terapeutyczna im. św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	49	30,00

8	Świetlica Terapeutyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	55	30,00
9	Świetlica Środowiskowa im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	59	30,00
Razem			289	---
RAZEM:			422	

Łączny koszt poniesiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011 roku na prowadzenie Świetlic przez organizacje pozarządowe w ramach zakupu usługi wyniósł: **1 692 080,50 zł.**

4.1.4 Lokalna sieć środowiskowych klubów młodzieżowych

• **ŚRODOWISKOWY KLUB MŁODZIEŻOWY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** jest kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Środowiskowych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 13-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Środowiskowych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Środowiskowy Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	13
Środowiskowy Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	25
RAZEM	38

*liczba półkolonistów - uczestników programu „Udane wakacje 2011”

Na dzień 31 grudnia 2011 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Środowiskowe i Środowiskowe Kluby Młodzieżowe) wyniósł: **1 630 054,46 zł.**

Świetlice Środowiskowe, Środowiskowe Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały akcję „Zima w mieście 2011”, w której wzięło udział 176 dzieci (w tym: 155 dzieci wychowanków Świetlic i Klubu + 21 dzieci ze środowiska) i „Lato w mieście 2011”, w której wzięło udział 219 dzieci (w tym: 162 dzieci wychowanków Świetlic i Klubu oraz 57 dzieci uczestników programu „Udane wakacje 2011”).

W roku 2011 po raz czwarty katowickie Świetlice Środowiskowe i Środowiskowe Kluby Młodzieżowe prowadzone przez tutejszy Ośrodek oraz przez organizacje pozarządowe zorganizowały jedną wielką imprezę dla wszystkich swoich wychowanków. **IV Ogólnokatowicki Festyn dla dzieci z okazji Dnia Dziecka** odbył się w dniu 14 czerwca na terenie Stadionu Lekkoatletycznego AWF przy ul. Kościuszki w Katowicach.

W festynie udział wzięło około 500 dzieci - podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, Katolicka Fundacja Dzieciom, Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo”, Stowarzyszenie Św. Anny, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Horyzont”, Dom Aniołów Stróżów. Tradycyjnie festyn miał formę Olimpiady Sportowej.

• **PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Oprócz Środowiskowego Klubu Młodzieżowego Nr 1 i Nr 2 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zajmujących się pomocą skierowaną do młodzieży, współpracujemy także z Młodzieżowym Klubem Wspierania Rozwoju Osobistego Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” oraz Środowiskowym Klubem Młodzieżowym Katolickiej Fundacji Dzieciom.

Działalność na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych				
Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)	Koszt osobodnia (w zł.)
Klub typu specjalistycznego				
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	17	31,50
2	Środowiskowy Klub Młodzieżowy ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	35	Do 28.02.2011 27,50 od 01.03.2011 28,50
Razem			52	---

Łączny koszt poniesiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011 roku na prowadzenie ww. klubów w ramach zakupu usługi wyniósł: **219 032,00 zł.**

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu młodzieżowego bez względu na podmiot prowadzący, wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem - formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne o charakterze pogotowia rodzinnego (patrz pkt. 4.2.2).

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco
	420
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	600

	łączna wartość (w zł.)	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie (w zł.)
Jednorazowa pomoc na przyjęcie dziecka	50 746,65	50	1 014,93
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci	4 309 568,98	6 280	686,24

W 2011r. ustanowionych przez sąd zostało **46** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **69**.

Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego. Rodziny informowane są o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. Centrum Poradnictwa Specjalistycznego realizuje poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

W 2011r. dla 5 dzieci przyznano dofinansowanie w związku z oczekiwaniem na przyjęcie do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **2 400,00 zł.**

W tym zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny.

Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej.

Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Od stycznia do grudnia 2011r. na terenie Katowic działało 5 pogotowi rodzinnych, które łącznie zapewniały **15 miejsc.**

DZIECI W POGOTOWIACH RODZINNYCH:

	liczba dzieci w pogotowiach rodzinnych w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowopryjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowopryjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
Łącznie narastająco	62	46	22	0	24

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiach rodzinnych, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia opieką liczego rodzeństwa (od 3 do 6 dzieci), do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej wielodzietnej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia dziecka specjalistyczną opieką medyczną i rehabilitacją. W zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej może przebywać od 1 do 3 dzieci. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	Łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	Łączne wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci wraz z wynagrodzeniami za okres sprawozdawczy narastająco (ze składkami MOPS)	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
5 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego - 62 dzieci	275	453 101.41	1 647,64
3 zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne - 19 dzieci	128	218 901.54	1 710,17
2 zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne - 4 dzieci	48	113 363.82	2 361,75

4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

	Liczba osób narastająco	Średnie świadczenie (w zł.)	Łączna wartość (w zł.)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	63	3 486,47	219 647,56
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	121	3 717,96	449 873,13
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	54	4 223,20	201 052,65

A ponadto:

⇒ pomoc w formie pracy socjalnej, mającą na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka; z tej formy pomocy korzystają wszyscy usamodzielniani wychowankowie.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem - formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2011 r. z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do **82** rodzin.

Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka wielofunkcyjna Dom Dziecka „Zakątek”,
2. Placówka wielofunkcyjna Dom Dziecka „Stanica”,
3. Dom Dziecka „Tęcza”.

W swojej strukturze ww. placówki prowadzą mieszkanie usamodzielnienia.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy Dziecka	10	0	30	0
Placówki wielofunkcyjne	35	1	29	1

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opieki całkowitej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2011 roku umieszczono na terenie innych powiatów 6 dzieci.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2011 r. przedstawia tabela poniżej.

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki wielofunkcyjne oraz domy dziecka	
Ogółem	85
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	26
Rodzina zastępcza	9
adopcja	7
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	0
Placówka resocjalizacyjna	2
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	1
Schronisko dla nieletnich	
Dom Samotnej Matki	1
Inne np. pełnoletność	39

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną

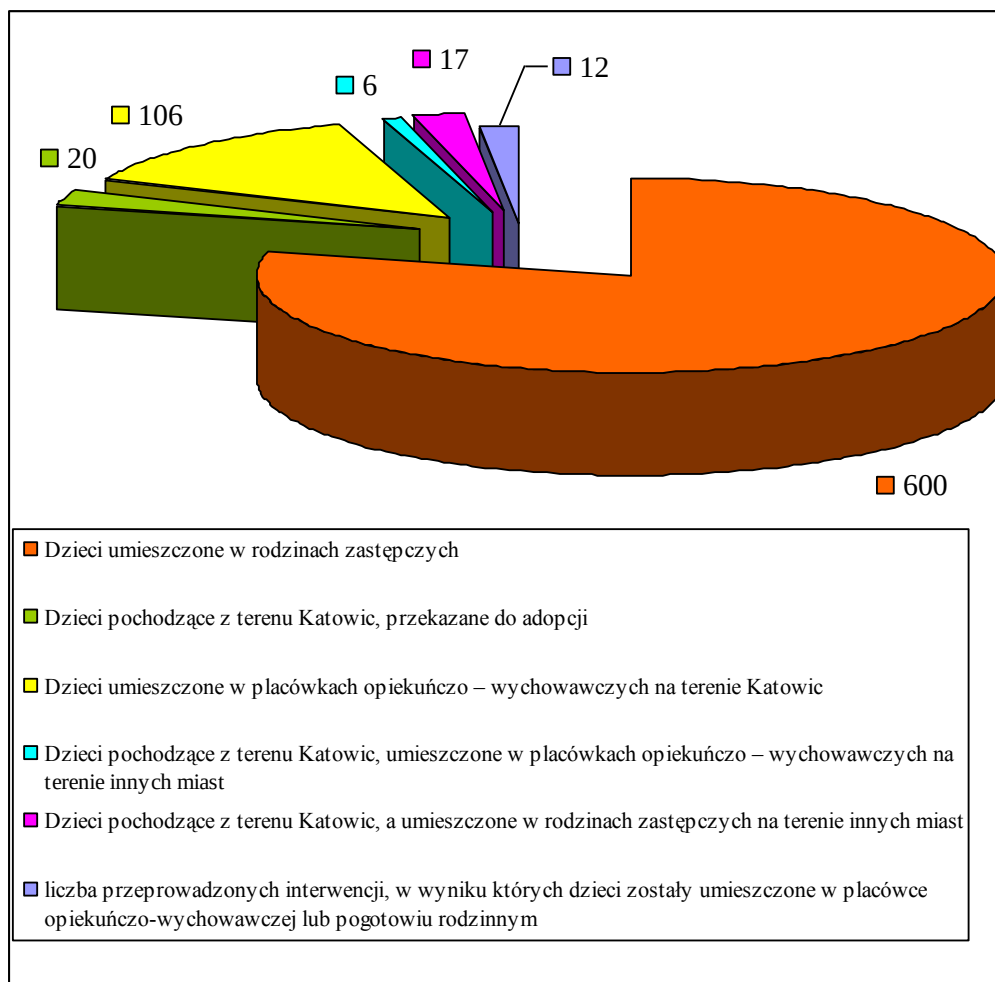
Formy prorodzinne

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	600
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	20
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych miast	17
Razem	637

Formy instytucjonalne

Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	106
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	6
Razem	112

Liczba przeprowadzonych interwencji, w wyniku których dzieci zostały umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym – 12

4.4 Pomoc dla dzieci

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

▪ Dożywianie uczniów szkół podstawowych i gimnazjum

Głównymi realizatorami dożywiania byli:

- wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja we współpracy z Wydziałem Edukacji oraz Zespołem Obsługi Jednostek Oświatowych,
- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy prawo zamówień publicznych:
 - ✓ Firma Cateringowa - Damian Kajzer – przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 10 oraz Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8, 10, 12 oraz Gimnazjum Nr 18.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Katowice zapewnił posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic Miasta dyżurowały szkoły, w których wydawane były posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

▪ Dowóz posiłków do szkół

W ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do 8 katowickich szkół, w których zostały zlikwidowane stołówki szkolne: Szkoła Podstawowa Nr 5, Zespół Szkół Nr 7, Zespół Szkół Specjalnych nr 9 oraz Gimnazjum Nr 10,11,14,16,23. W ramach ww. zadania wydano kwotę **66 128,07zł.**

▪ Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania.

W 2011 r. realizatorami dożywiania dodatkowego byli:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 1, 4, 5, 7.

▪ Wypoczynek dzieci

W 2011r. zgodnie z Ustawą prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przeprowadził postępowanie na zorganizowanie wypoczynku dla dzieci w miejscowościach górskich. Zgodnie z zawartymi umowami, każdy z wykonawców (wymienionych poniżej) zobowiązał się zapewnić i przestrzegać ustalonych standardów określonych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej *w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania*, jak również przepisów, które dotyczyły kwestii: zakwaterowania, standardów obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, organizacji wypoczynku, stawki żywieniowej, ubezpieczenia, opieki medycznej.

Realizatorzy wypoczynku letniego dla dzieci:

1. Firma Handlowo-Usługowa „RELAKS”, kolonie w Murzasichle;
2. Agencja Turystyczną „OLA”, kolonie w Dzwirzynie;
3. Spółka. z o.o POLARIS, kolonie w Jastrzębiej Górze.

Ponadto w 2011r. wzorem lat ubiegłych, tutejszy Ośrodek na wniosek rodzica/opiekuna prawnego dziecka udzielał również dofinansowania do wypoczynku letniego w formie zasiłku celowego osobom, których dzieci skorzystały z wypoczynku organizowanego przez katowickie Parafie oraz innych organizatorów, którzy spełniali ww. standardy.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania w ramach art. 6a ustawy Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	Dożywianie dodatkowe	Wypoczynek dzieci	Wyprowadka szkolna dla dzieci	Zielona szkoła	Bilety dla dzieci na dojazd do szkół	Bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych na dojazd do szkół
Liczba dzieci	4885	135	91	1040	11	128	13	7
Kwota (w zł)	4 419 804,05	50 169,10	112 955,30	836 574,60	1 420	52 225,50	2 998	1 818

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2011” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną - szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy dla dzieci.

1. Budowanie sieci świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2007		2008		2009		2010		2011	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	5	141	6*	176*, **	4	136	4	136	4	136
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowie	1	17	1	17	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Ligota	1	29	1	29	1	29	1	29	1	29
Załęże	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	28	1	28	1	do VIII-28 od IX-20***	1	20	1	20
Zawodzie	1	28	1	28	1	28	1	28	1	28
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	16	489	16	484*, **	14	do VIII-442 od IX-434***	14	434	14	434

*w tym 1 Świetlica na 20 miejsc – umowa do końca II.2008 r.

** w tym 1 Świetlica od III.2008 r. zwiększyła liczbę miejsc z 40 na 50

*** od IX.2009r. Świetlica zmniejszyła liczbę miejsc z 28 na 20, utworzono Klub z ilością 8 miejsc

		2007	2008	2009	2010	2011
1	Liczba świetlic ogółem	16	16	14**	14	14
2	Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	9	7	do IV – 5 od V – 4	4	4
3	Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	7	9	do IV – 9 od V – 10	10	10

*podział zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

** do IV. 2009r. - opiekuńcza, od V.2009r. - specjalistyczna

W 2011 r. w 11 dzielnicach działało 14 Świetlic Środowiskowych dla dzieci (w maju 2009 r. jedna Świetlica została przekształcona z opiekuńczej na specjalistyczną).

KLUBY

Dzielnica miasta	2007*		2008		2009		2010		2011	
	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc
Śródmieście	-	-	1	25	1	25	1	25	1	25
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	-	-	-	-	1	od IX- 8*	1	8	1	8
Koszutka	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Katowice łącznie	2	35	3	60	4	do VIII-60 od IX-68*	4	68	4	68

* od IX.2009r. utworzono Środowiskowy Klub Młodzieżowy

		2007	2008	2009	2010	2011
1	Liczba klubów ogółem	2	3	4	4	4
2	Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
3	Liczba klubów typu specjalistycznego*	2	3	4	4	4

*podział zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

3. Zapewnienie opieki dzieciom

	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	617	734	725	708	706
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	114	110	93	84	106
Dzieci umieszczone w rodzinnej opiece zastępczej	523	624	632	624	600

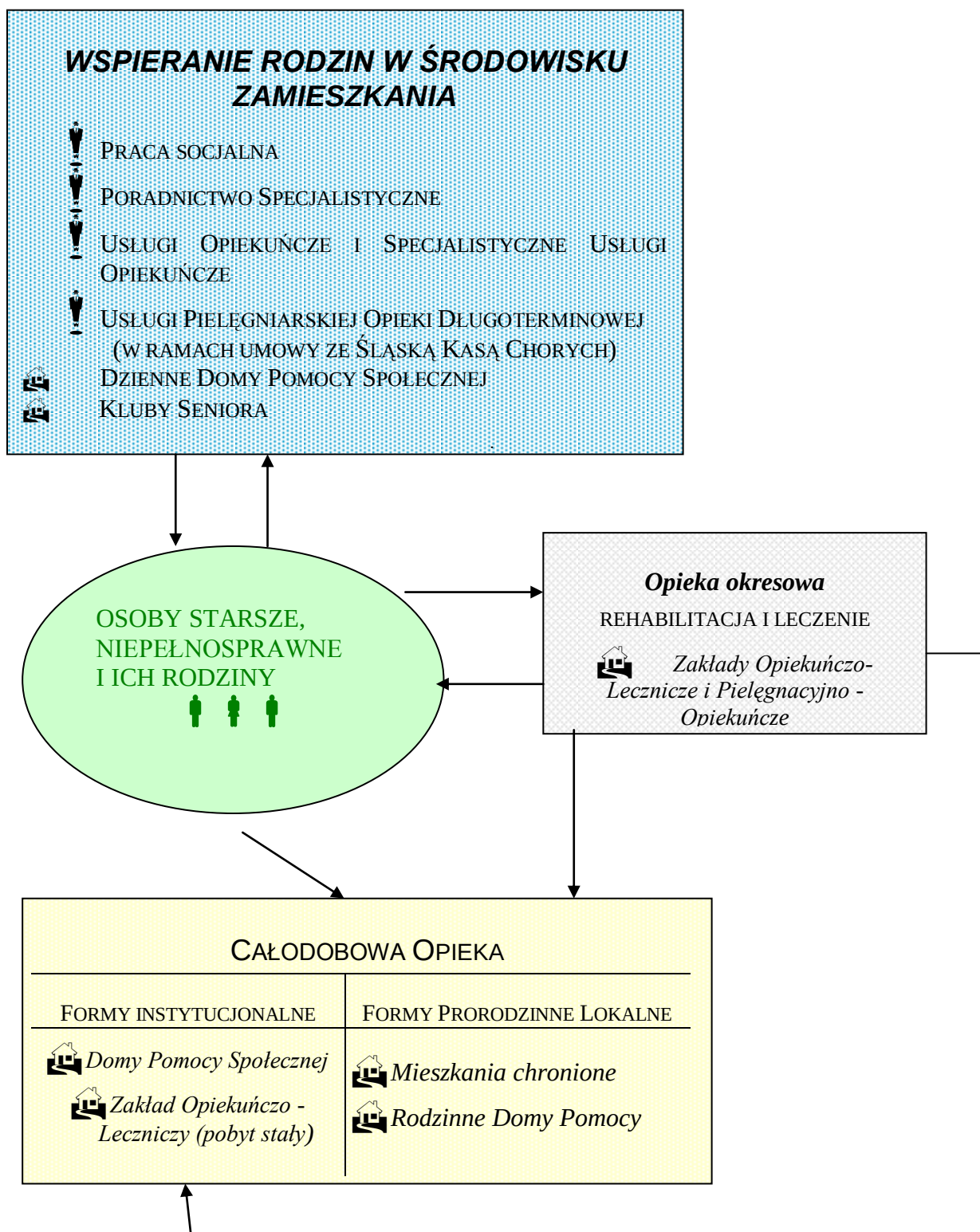
Intensywna praca socjalna z rodzinami posiadającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze umożliwiła pozostawienie dzieci w środowisku naturalnym.

4. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2007	2008	2009	2010	2011
Finansową	186	187	218	187	184
Rzeczową	30	33	31	38	54
Lokalową	19	25	23	49	44
Wydatki na realizację programu	757.693,58	831.164,41	810.673,90	751 194,49	870 573,34

Zwiększeniu uległy wydatki na realizację programu z uwagi na systematyczne doposażenie mieszkań usamodzielnianych wychowanków w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego.

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 4). Celem strategicznym jest utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych, osób terminalnie chorych, jak najdłużej w środowisku zamieszkania i zapewnienie im opieki.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są *usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze* realizowane przez agencje opiekuńcze, stowarzyszenia, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy:

Wykaz realizatorów usług, z którymi zawarto umowy na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł.)*	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa A. Szopa, Katowice, ul. Okrzei 6/16	opiekuńcze	420	86 105,50	783 166,98	8,98/13,02	9,10 zł
2	NZOZ Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	opiekuńcze	626	120 167,50	1 031 229,60	8,45/12,25	8,58 zł
3	NZOZ Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	specjalistyczne opiekuńcze	104	39 161,25	455 825,07	11,00/15,95	11,64 zł
4	Śląski Zarząd Okręgowy PCK Katowice, ul. PCK 8	specjalistyczne opiekuńcze	233	101 048,00	1 116 673,42	10,50/15,22	11,05 zł
5	Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej Ul. Kozielska 4a	specjalistyczne opiekuńcze	116	41 646,50	464 419,32	10,50/15,22	11,15 zł
RAZEM:			1 499	388 128,75	3 851 314,39	-	-

*Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze. Koszt usług świadczonych w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych wynosi 145% kosztu usługi w dni robocze.

Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych”

Adresatami programu są osoby starsze i niepełnosprawne wymagające wsparcia w formie usług opiekuńczych, które nie mają rodziny lub takiej, którym rodzina nie świadczy pomocy.

Główny cel programu:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,

- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariatu realizowane są bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Przy realizacji programu MOPS współpracuje m. in. z organizacjami pozarządowymi, szkołami, uczelniami, kościołem.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy/liczba umów	11 (14)
Liczba godzin wolontariatu	572,5
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	4 869,43

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Podopieczni korzystali z usług sieci 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Przez kogo i na jakiej podstawie prowadzony	Liczba miejsc Pobyty/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobyty/Posiłki na wynos	Koszt osobodnia Pobyty/ Posiłki na wynos (w zł.)	Wykonanie za 2011 r. (w zł.)
1	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50/30	55/34	18,93/14,51* 19,05/15,10**	378 037,25
2	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45/30	52/36	21,93/15,68* 23,20/16,40**	429 688,38
3	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa A. Szopa	50/20	64/24	26,80/12,40*** 28,10/13,00****	422 748,58
4	DDPS 4 ul. Wiśłana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa A. Szopa	45/30	66/41	27,20/12,50*** 28,50/13,10****	406 641,40
5	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37/21	50/32	25,46/13,56*** 26,80/14,06****	337 630,76
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65	124/93	27,50/14,10*** 28,84/14,60****	916 100,06
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41/26	52/32	24,66/13,56*** 26,00/14,26****	399 718,96
8	DDP ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	do 31.08.11 r. 50/20 od 01.09.11 r. 36/20	45/28	23,00/14,00*** 25,00/14,60****	289 517,40
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25/20	33/27	25,00/14,00*** 26,25/14,60****	266 173,53
RAZEM:			do 31.08.11 r. 441/262 od 01.09.11 r. 427/262	541/347	-	3 846 256,32

*stawki obowiązujące do 10.03.2011

**stawki obowiązujące od 11.03.2011 w związku z podpisaniem nowej umowy

***stawki obowiązujące do 31.08.2011

****stawki obowiązujące od 01.09.2011 w związku z podpisaniem nowej umowy

Dzienne Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim pensjonariuszom następujące rodzaje usług: pobyt w godz. 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku oraz całodzienne wyżywienie na miejscu, posiłki na wynos, usługi higieniczne (natrysk, usługi pralnicze), terapię zajęciową, trening umiejętności, ogólną rehabilitację ruchową, porady i wsparcie psychologiczne indywidualne, grupowe zajęcia psychologa ze społecznością pensjonariuszy, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zebrania społeczności, imprezy organizowane na terenie i poza ośrodkiem wsparcia.

5.4 Sieć lokalnych klubów

Na terenie miasta Katowice funkcjonuje 6 klubów seniora dla osób starszych:

Klub Seniora ul. Hetmańska 1,
Klub Seniora ul. Panewnicka 75,
Klub Seniora ul. Grażyńskiego 5,
Klub Seniora ul. Głogowska 23,
Klub Seniora ul. Czecha 6,
Klubu Seniora ul. Obrońców Westerplatte 28.

Kluby mają za zadanie integrację środowiska seniorów danej dzielnicy i przeciwdziałanie poczuciu alienacji oraz aktywizację społeczności lokalnych poprzez organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno – społecznych i rekreacyjnych. Pracownicy socjalni współpracują z klubami, odwiedzając społeczności osób starszych, między innymi w celu oceny potrzeb tej grupy społecznej.

5.5 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie zapewnienie odpowiedniego wsparcia w środowisku i umożliwienie samodzielnego życia osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe, są trudne do realizacji. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione:

1. Mieszkanie Chronione dla osób starszych

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **8** osób – kobiet (liczba miejsc została zwiększona z 6 na 8 od dnia 01.05.2011 r. zgodnie z nową umową). Mieszkanie chronione prowadzone jest przez Agencję Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi od dnia 01.05.2011 r. **1 550,00 zł** (do dnia 30.04.2011 r. miesięczny koszt pobytu wynosił 1480,00 zł).

2. Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Gliwickiej 74a. Prowadzone jest także przez Agencję Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu w mieszkaniu wynosi **2 200,00 zł**. Mieszkanie przeznaczone jest dla **7** osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym. W ramach 7 miejsc 2 miejsca mają charakter interwencyjny. W miesiącu grudniu 2010 r. została podpisana dodatkowa umowa z Agencją Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa na prowadzenie kolejnego dodatkowego miejsca interwencyjnego na okres 3 miesięcy, tj. od 15.12.2010 r. do 31.03.2011 r. W miesiącu marcu 2011 r. podpisano kolejną umowę z Agencją Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa na prowadzenie dodatkowego miejsca na okres 1 miesiąca, tj. od 01.04.2011 r. do 30.04.2011 r.

3. Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych

Jest to nowo otwarte mieszkanie, które rozpoczęło swoją działalność 01.03.2011 r. Mieszkanie mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **6** osób. Mieszkanie chronione prowadzone jest przez Agencję Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi **2 180,00 zł**. Koszt pobytu różni się od kwoty, która została ustalona w mieszkaniu dla osób starszych ponieważ uwzględniono w cenie koszty zapewnienia opieki osobom niepełnosprawnym.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

9 osób w mieszkaniu chronionym przy ul. Gliwickiej 74,

11 osób w mieszkaniu chronionym przy ul. Łętowskiego 6a,

9 osób w nowym mieszkaniu chronionym przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły **431 146,00 zł**.

5.6 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2011 r. zgłosiło się do MOPS **386** osób starszych i/lub niepełnosprawnych z wnioskiem o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Łącznie przeprowadzono **386** postępowań, z czego:

- **140** osób skierowano do dps na terenie Katowic, w tym **69** osobom wydano decyzje o umieszczeniu w dps na terenie Katowic,
- **193** osoby zostały skierowanych do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym **98** osobom wydano decyzje o umieszczeniu w dps na terenie innych powiatów.
- **14** osobom odmówiono skierowania do dps,
- w **10** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia,
- **29** spraw na dzień 31.12.2011 r. było w toku.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2011	Zmarło lub zrezygnowało w 2011 r.	Przyjęto w 2011 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących na dzień 31.12.2011 r.	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2011 r.
DPS „PRZYSTAN” przy ul. Adamskiego 22	88	87	27	28	47	17
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	15	15	100	17
DPS na terenie innych powiatów			55	114	141	19

Domy Pomocy Społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS , na nowych zasadach	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAN” ul. Adamskiego 22	71	3 069,86 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	80	2 913,39 zł

Domy Pomocy Społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób przebywających w DPS , na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	404	6 837 141,20 zł

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art.52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Od 01.01.2011 r. dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby wynosi **2 300,00 zł**.

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze

świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W 2011 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **9** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **213 158,07 zł**.

5.7 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2011

W roku 2011 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2011 roku, zostały objęte świadczeniami w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1312** osób (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **457** osób.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **731** osób.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **83** osoby w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **4** osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- **108** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

L.p	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	176
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	23
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	9
4.	Osoby skierowane do prawnika -konsultacje prawne	131
5.	Osoby skierowane do psychologa	43
6.	Osoby objęte wolontariatem	10
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	46
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	128

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trój glicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej UMK, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic

okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2011 roku poinformowano **390** osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej.

Dzięki podjętym przez pracowników tutejszego Ośrodka działaniom, w roku 2011 objęto systemem **50** osób.

5.8 Ocena realizacji celów oraz efektywność

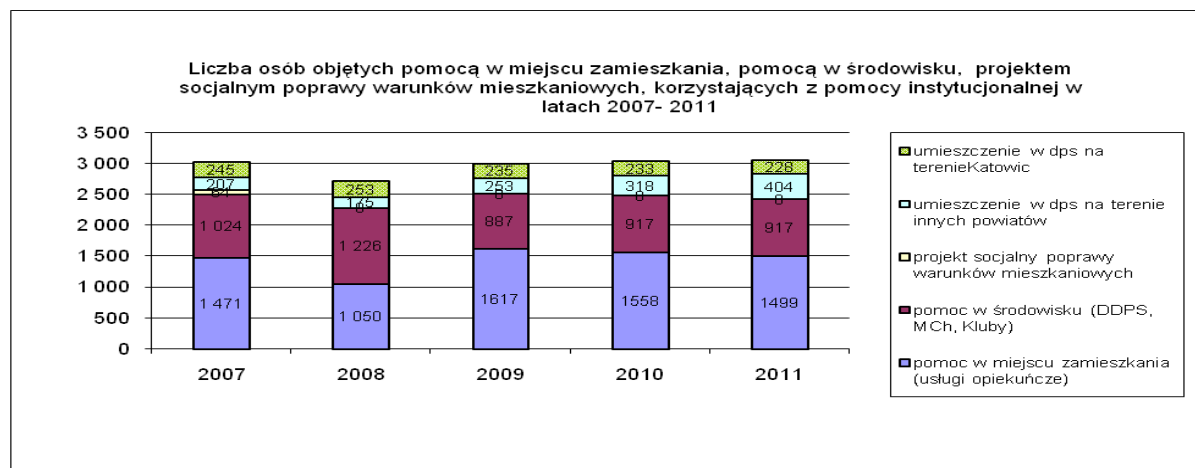
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 4).

1. Zakres pomocy:

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł.)	8 671 686,99	9 742 756,33	11 586 198,93	13 247 478,70	15 184 185,98
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	2 766	3 044	2 992	3 056	3 048
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	3 135,10	3 200,64	3 872,39	4 334,91	4 981,69

W 2011 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w związku ze wzrostem liczby osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz wzrostem średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Dzielnica Śródmieście - Wschód	123	85	70	70	70*/56**
Dzielnica Załęże	54	66	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	46	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	30	45	45	45	45
Dzielnica Koszutka	195	227	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	96	95	70	70	70
Dzielnica Ligota	200	176	75	75	75
Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	115	115	80	80	80
RAZEM:	934	942	703	703	703*/689**

*do 31.08.2011 r.

** od 01.09.2011 r. obowiązuje nowa umowa

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	27	9	19	6	14
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	109	130	142	165	113
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa długoterminowego	69	62	91	100	87

W 2011 roku zawarto **113** porozumień z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę **94 279,76 zł**. Zmalała liczba osób korzystających z pielęgniarstwa długoterminowego, wymagających wzmożonej opieki medycznej – w 2011 r. objęto tymi usługami **87** osób. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły **118 810,00 zł**.

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie innych powiatów w 2011 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 4 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	ok. 14 miesięcy
Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 11 miesięcy

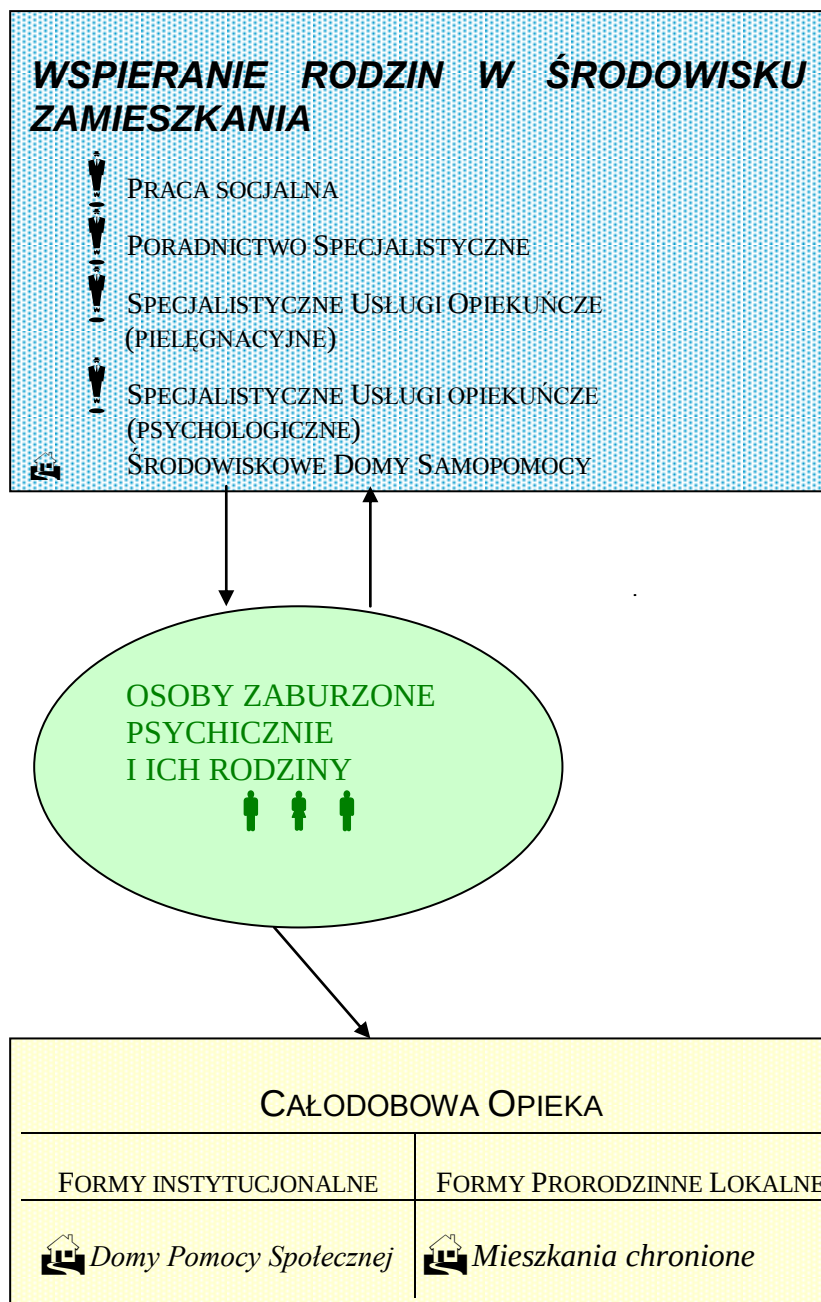
Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie Katowic w 2011 r.

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 36 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	

Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne.

W 2011 roku czas oczekiwania na umieszczenie w dps na terenie Katowic znacznie wzrósł w stosunku do roku ubiegłego co związane jest z emocjonalnym związaniem mieszkańców z miastem Katowice, którzy pomimo propozycji zapewnienia miejsca w innych DPS z krótszym okresem oczekiwania wolą oczekiwać na miejsce w Katowicach.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

System pomocy osobom zaburzonej psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 5) oraz Strategii miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczenia, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Liczba osób korzystających	746
Liczba godzin	8 616

W ramach pracy socjalnej w Centrum Rehabilitacji Społecznej odbywały się spotkania grupy wsparcia, w której uczestniczyły osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy było zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 14 osób.

Od 01.01.- 31.12.2011r. dla grupy 20 osób prowadzone były (w ramach umowy autorskiej) zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonej psychicznie.

Na terenie placówki od stycznia do czerwca 2011r. kontynuowano realizację projektu „Równe szanse – program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Szczegółowe informacje dotyczące projektu zawarte są w rozdziale 17.3.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta, zarówno dla chorych jak i ich rodzin prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi.

Prowadzone jest przez dwóch konsultantów ds. uzależnień Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom.

Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami

psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia.

Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	642	277
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	952	346
Grupowe formy poradnictwa	50	14
RAZEM:	1644	637

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne);
- osób upośledzonych umysłowo,
- osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	109	6 972	380 964,59	50,00

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Realizatorem jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna.

Wykonawca	Zakres usług	Liczba Osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł.)
1 NZOZ Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18	3 210	41 915,58	13,00/ 18,85

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych. Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiągany między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1*	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"	Do osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Katowic.	34	51
2*	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Anna Szopa (do 30.06.2011) Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE” (od 01.07.2011)	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym oraz lekkim, gdy jednocześnie występują u nich inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, w wieku 18-65 lat, będących mieszkańcami Katowic.	25	27
3*	Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34	56
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z upośledzeniem umysłowym będących mieszkańcami Katowic.	20	21

*do 30.06.2011 r. umowy zawarte z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	17
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	30

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 5 System pomocy osobom zaburzonej psychicznie i ich rodzinom).

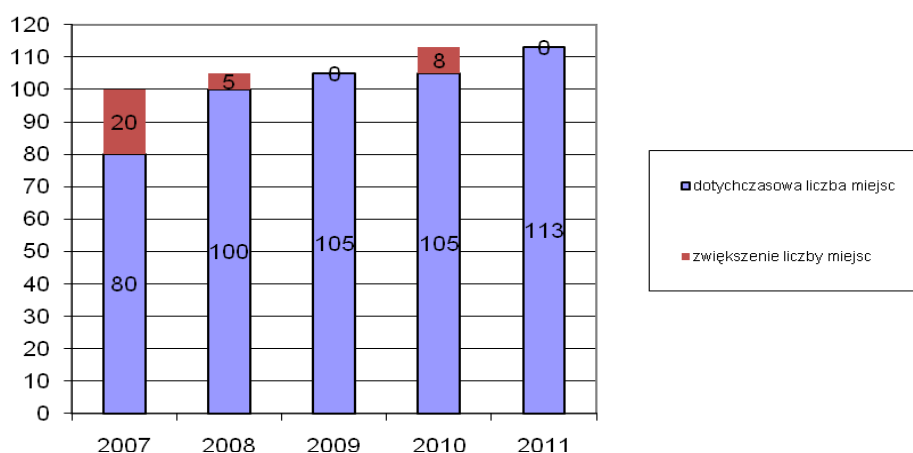
1. Zakres pomocy

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom zaburzonej i ich rodzinom (w zł.)	1 788.337,07	2 104 067,08	1 959 898,22	1 805 431,78	1 195 346,13
Liczba osób, które skorzystały z usług	913	901	893	995	1 007
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	1 958,75	2 335,26	2 149,01	1 814,50	1 187,04

Spadek wydatków na realizację pomocy dla osób zaburzonej spowodowany jest przekazywaniem przez Urząd Wojewódzki środków finansowych w wysokości wyliczonej na podstawie średniej miesięcznej kwoty dotacji wyliczonej dla województwa co spowodowało zmianę kosztu usługi. Spadek wydatków jest spowodowany także tym, że od dnia 01.07.2011 r. wykonawcy prowadzący Środowiskowe Domy Samopomocy otrzymują dotacje na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

2. Ośrodki Wsparcia dla osób zaburzonej psychicznie

Liczba miejsc w Ośrodkach wsparcia dla osób zaburzonej psychicznie w latach 2007 - 2011

W 2011 roku liczba miejsc w ośrodkach wsparcia umożliwiająca objęcie specjalistyczną pomocą utrzymana została na poziomie roku poprzedniego.

3. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych z środków zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje celowe).

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2006	99	458	557
2007	108	450	558
2008	100	510	618
2009	114	519	634
2010	113	612	725
2011	109	637	746

Przedstawione powyżej liczby obrazują, że liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystająca pomocy Centrum Rehabilitacji Społecznej corocznie wzrasta.

4. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	13	10	69	50	58	64

5. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.

	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba osób objętych usługami CRS które podjęły zatrudnienie	16	19	12	13	5	11

6.7 Inne działania

1. Wolontariat:

Liczba wolontariuszy	1
Ilość przepracowanych godzin	68,5

Rodzaje wykonywanych usług przez wolontariusza:

1. Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania klienta w środowisku zamieszkania tj:

- trening umiejętności społecznych w zakresie komunikacji interpersonalnej, trening higieniczny,
- motywowanie do aktywności,
- wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu,

2. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;

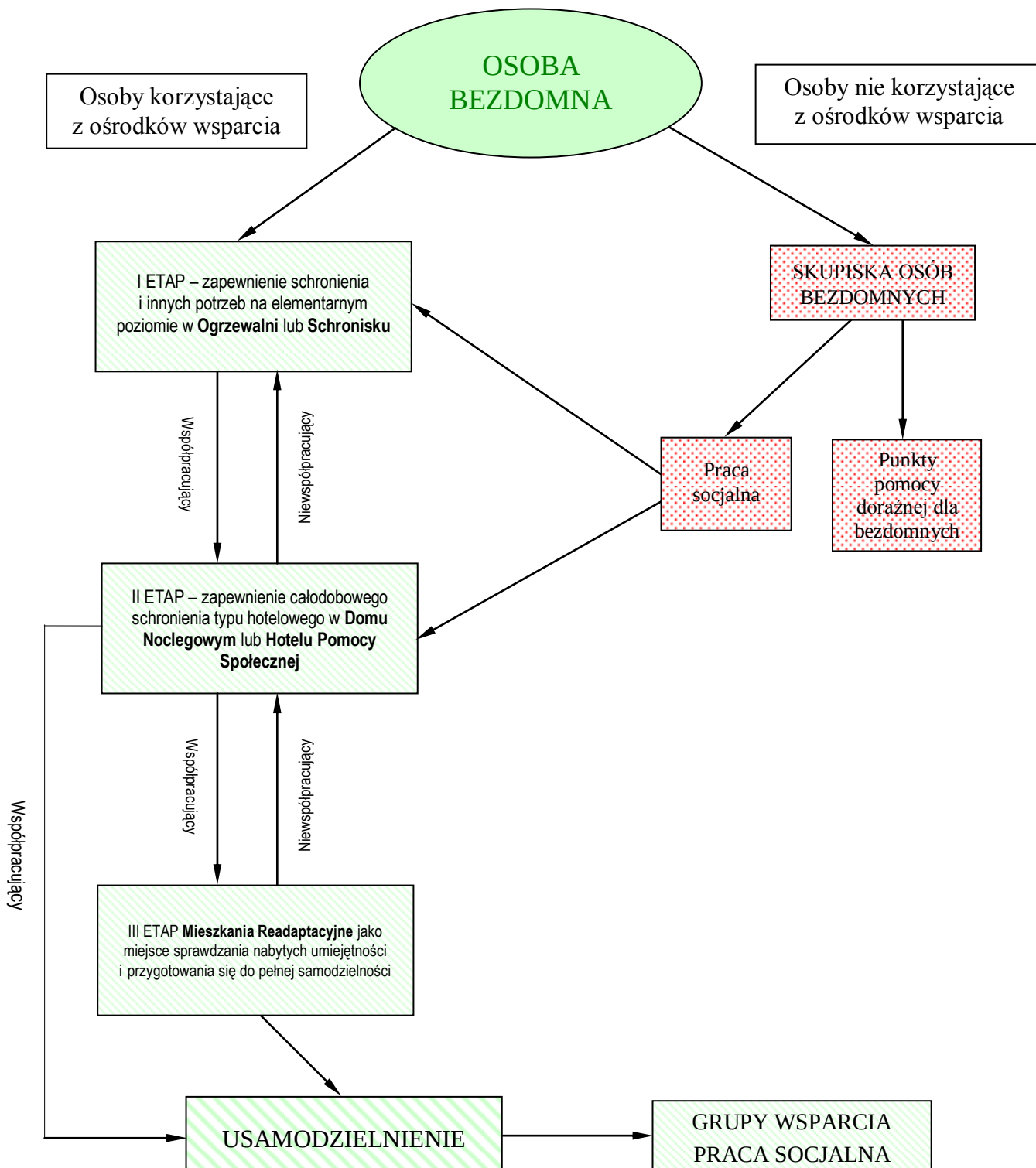
3. Współudział w spotkaniach pracowni terapii zajęciowej.

2. Szkolenie praktykantów

Uczestnikami szkolenia w roku 2011 byli studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego. Podczas praktyk studenci zapoznali się z celami realizowanymi przez placówkę, rodzajami oferowanych usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i zasadami ich świadczenia. Zajęcia praktyczne obejmowały również możliwość uczestniczenia w konsultacjach indywidualnych w miejscu jak i wizytach w środowisku zamieszkania, udział w zespołach Interdyscyplinarnych i konsultacyjnych, nabycie umiejętności korzystania z narzędzi diagnostycznych.

Liczba praktykantów	3
Ilość godzin praktyk	246

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

System pomocy bezdomnym jest jednym z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 6). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2011” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych

- prowadzi regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia, pracownicy socjalni przeprowadzili **318** wizyt i interwencji w różnych skupiskach osób bezdomnych,
- prowadzi intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowuje wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności,
- przyznaje pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
W okresie I-XII 2011 r. objęto pomocą **357** osób i rodzin.
Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2011 r. wyniósł **225 236 zł**.

Liczba bezdomnych	357
Liczba wywiadów	787
Liczba etatów pracowników socjalnych	6

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnie i Schronisko

I etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni lub Schronisku.

Ogrzewalnie dla bezdomnych to ośrodki wsparcia przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic.

Miasto Katowice udziela dotacji dla dwóch organizacji: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sądowej 1 oraz Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sienkiewicza 23.

Ogrzewalnia prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta dysponuje **38** miejscami. Oprócz schronienia w ogrzewalni można otrzymać gorące napoje, suchy prowiant oraz skorzystać z usług higienicznych i wymiany odzieży używanej.

Ogrzewalnia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne dysponuje **25** miejscami. W ramach ogrzewalni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej

II etap – zapewnienie całodobowego schronienia typu hotelowego w Hotelu Pomocy Społecznej lub Domu Noclegowym, intensywna praca socjalna mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu najpoważniejszych problemów życiowych, w nabyciu różnych umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego funkcjonowania.

Dom Noclegowy zapewnia osobom bezdomnym schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych.

Ponadto w Domu Noclegowym świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym.

Liczba miejsc w Domu Noclegowym i filiach	83/5
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	93
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2011 r.	155
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	27 991

Roczny koszt utrzymania Domu Noclegowego wyniósł **712 737, 32 zł.**

Koszt osobodnia w Domu Noclegowym wyniósł **22, 36 zł.**

W okresie zimowym w Domu Noclegowym prowadzone są dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy korzystają z usług Domu Noclegowego w godz. 19.00-7.00 dnia następnego. Osoby te korzystają z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc w DN	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających	48
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2011r.	291
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	6 354

Dom Noclegowy prowadzi także łaźnię dla osób bezdomnych, która jest miejscem gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpiele), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania. Łaźnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-12.00 i 15.00-18.00 oraz w soboty w godz. 9.00-12.00. W okresie sprawozdawczym z łaźni osoby bezdomne skorzystały **5 261** razy.

Dodatkowo zakupiono usługi na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**.

W okresie I-XII/2011r. skorzystały z usług **92** osoby. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **18 zł** do 26.08.2011r., a od 27.08.2011 r. – **19 zł**; pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXIV/478/08 z dnia 31 marca 2008. Koszt tej usługi w 2011 roku wyniósł **299 577,40 zł.**

Liczba miejsc w Domu Noclegowym	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	52
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2011 r.	92
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	17 028

Hotel Pomocy Społecznej jest lokalnym ośrodkiem wsparcia przeznaczonym do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, kobietom z dziećmi i rodzinom, mającym związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich zdrowiu lub życiu.

Liczba miejsc w Hotelu i filiach	70/20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Hotelu	131
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2011r.	194
w tym:	
▪ kobiety	118
▪ dzieci i młodzieży	76
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	38 437

Roczny koszt utrzymania Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł : **678 122, 31 zł.**

Koszt osobodnia w Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł : **18,48 zł.**

Placówka prowadzi z wszystkimi mieszkańcami szeroko zakrojoną pracę socjalną, nakierowaną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, a ponadto prowadzi poradnictwo psychologiczne i konsultacje indywidualne oraz grupowe formy pracy socjalnej.

7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne

III etap – mieszkania readaptacyjne jako miejsce sprawdzenia nabytych umiejętności i przygotowania się do pełnej samodzielności.

Mieszkania readaptacyjne są filiami Domu Noclegowego oraz Hotelu Pomocy Społecznej. Do mieszkań kierowane są osoby, które uprzednio mieszkały w powyższych placówkach i rokują duże szanse na pełne usamodzielnienie.

Program mieszkania readaptacyjnego zakłada przede wszystkim trening umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, nabytych podczas pobytu w Domu Noclegowym lub Hotelu.

Mieszkańcy uczą się w praktyce oszczędnego gospodarowania mediami oraz współżycia w środowisku sąsiedzkim, w warunkach tylko częściowo monitorowanych ze strony pracowników.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach prowadził następujące mieszkania rówieśnicze:

Mieszkania rówieśnicze		Liczba miejsc	Liczba osób korzystających w okresie sprawozdawczym
dla mężczyzn /Filia Domu Noclegowego/	ul. Hetmańska 22/15	5	6
dla kobiet i kobiet z dziećmi /Filia Hotelu Pomocy Społecznej/	ul. Piotrowicka 44/2	10	14
	ul. Lubeckiego 3/3	10	15

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla kobiet wyniósł **18,48 zł.**

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla mężczyzn wyniósł **22,36 zł.**

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2011.”

Opis działań znajduje się w powyższym sprawozdaniu

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy zakres realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

1. Zakres pomocy:

	2007	2008	2009	2010	2011
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł.)	1 661 806,91	1 825 313,81	1 751 499,24	1 825 416,72	1 915 673,03
Liczba osób korzystających z pomocy	675	591	563	656	630
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł.)	259,70	315,80	259,25	231,89	253,40

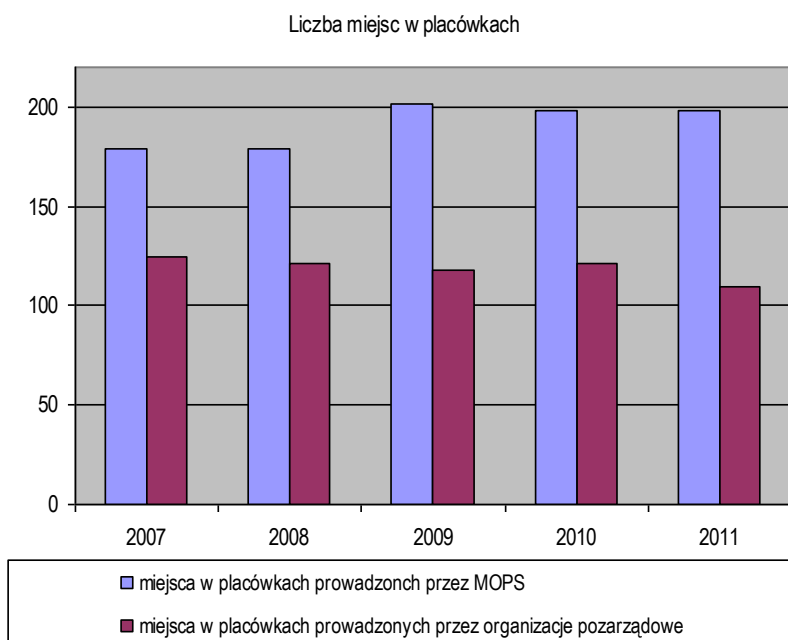
Liczba bezdomnych korzystających z pomocy utrzymuje się na podobnym poziomie, jednak wśród osób bezdomnych jest dużo więcej osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Pracownicy socjalni wykonują intensywną pracę socjalną prowadzoną także bezpośrednio w skupiskach osób bezdomnych (dworzec PKP, objazdy kanałów ciepłowniczych, ogródków działkowych itp.) oraz prowadzą stałą kampanię informacyjną, a także ścisłą współpracę ze Strażą Miejską oraz Policją.

2. Usamodzielnienie bezdomnych:

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	30	29	21	35	29
Liczba osób podejmujących pracę	123	81	95	109	30
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	241	176	128	139	143

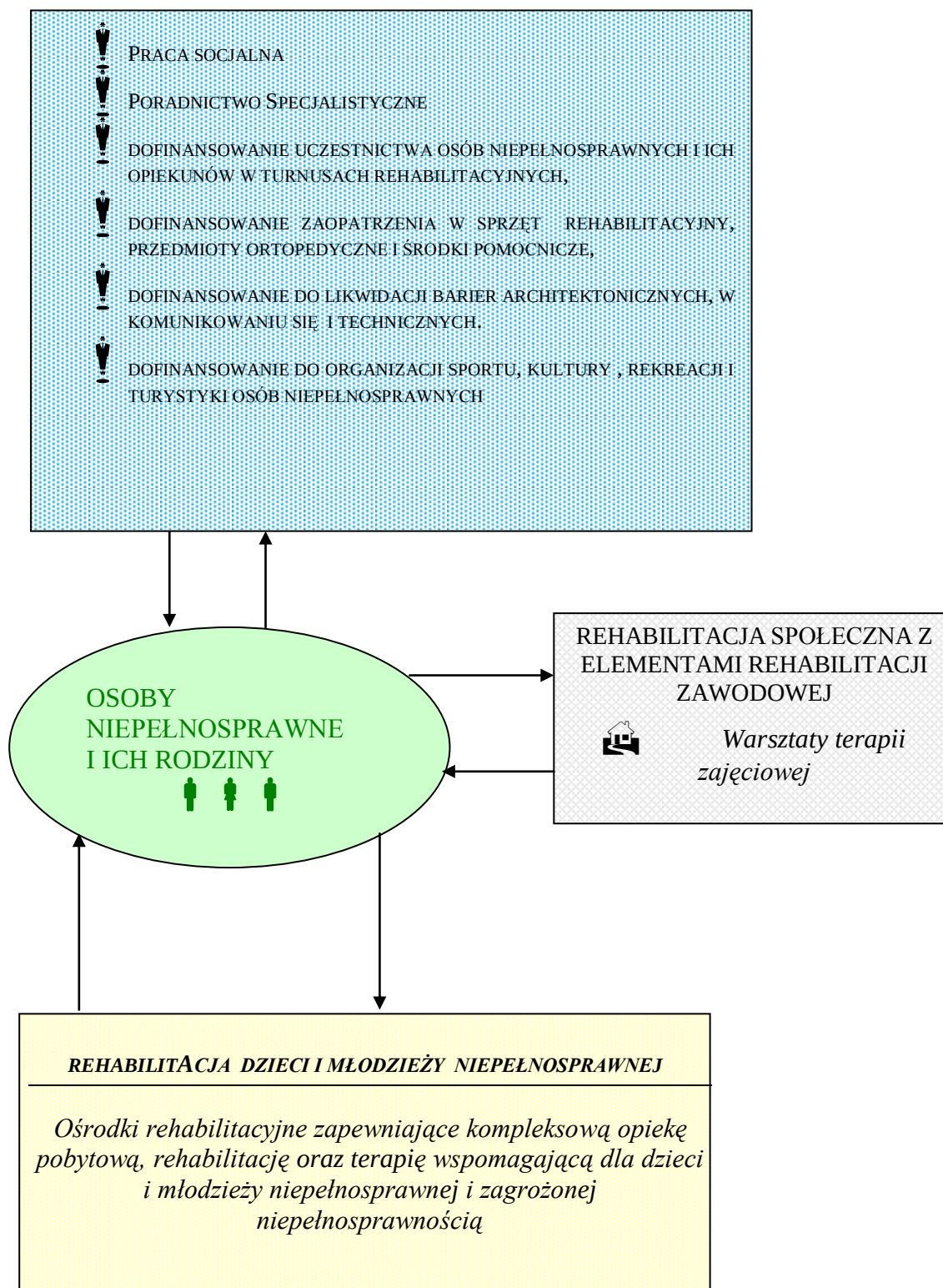
3. Baza noclegowa.

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn	75	71	92	91	83
w okresie zimowym:	63	60	60	63	83
w okresie letnim:					
Długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	90	90	90	90	90
dla mężczyzn	139	138	138	138	138

W 2011r. liczba miejsc w placówkach udzielających schronienia utrzymuje się na ubiegłorocznym poziomie.

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych**. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2011 wydatkowano kwotę **6 588 840,90 zł** składa się:

- Praca socjalna.
- Poradnictwo specjalistyczne.
- Sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności, rozumianych jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową.
- Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
- Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
- Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

- udzielanie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego.

* W 2011 roku nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego.

Pozostałe zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Pośpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba umów/ decyzji	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli	164	175 582	1 071
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci	99	139 418	1 408
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	20	167 187	8 359
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	17	32 794	1 929
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	329	395 270	1 201
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	85	135 507	1 594
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych	10	20 923	2 092

- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. PFRON)	Kwota dofinansowania (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ "PROMYK" – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Ociepki 8a Janów	40	591 840	65 760
2	Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam" WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	517 860	57 540
3	WTZ „SPES” przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	30	443 880	49 320
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z U.U. przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	443 880	49 320
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	30	443 880	49 320
RAZEM:		165	2 441 340	271 260

Kwota dofinansowania do 1 miejsca wynosi: **1 370,00 zł.** (na miesiąc).

Ogólna liczba osób, które w roku 2011 uzyskały wsparcie ze środków PFRON wyniosła: **1 328 zł.**

8.3 Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych

Liczba porad w okresie 2011 roku	4 818
w tym:	
Na miejscu	2 442
Telefonicznych	2 376

Koszt poradnictwa specjalistycznego w systemie wsparcia w roku 2011 wyniósł **14 173 zł.**

8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Rehabilitacja prowadzona jest przez Ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaże, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Niektóre usługi są finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane są następujące usługi: zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna, hipoterapia, logorytmika, opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych, prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grupy wsparcia, rehabilitacja indywidualna w postaci stymulacji rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER.

Rodzaj usługi	Ośrodek Rehabilitacyjny AKCENT, Katowice – Osiedle Witosa, ul. Rataja 14		Ośrodek Rehabilitacyjny ODRÓDZENIE Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280		Ośrodek Rehabilitacyjny UŁAŃSKA, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5		Ośrodek Rehabilitacyjny GISZOWIEC, Katowice – Giszowiec, ul. Gościnną 8	
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	30	285 416,45	X	X	X	X	X	X
Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci niepełnosprawnych powyżej 6 roku życia	X	X	23	291 770,00	51	667 541,00	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/grupowa	X	X	32/244	18 812,10/ 18 023,50	66/109	22 962,73/ 10 723,02	100	27 660,00
Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	X	X	39	84 045,00	142	306 225,84	49	37 200,00
Hipoterapia	X	X	X	X	X	X	78	134 757,00
Logorytmika indywidualna/grupowa	X	X	X	X	X	X	92/84	22 240,00/ 73 400,00
Prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grup wsparcia	X	X	60/39	4 488,00/ 895,00	82/6	9 057,36/ 985,00	50/41	33 180,00/ 2 090,00
Rehabilitacja indywidualna przy użyciu sprzętu MASTER	X	X	X	X	X	X	96	123 500,00
RAZEM	X	285 416,45	X	418 033,60	X	1 017 494,95	X	454 027,00

RAZEM: 2 174 972,00 zł

8.5 Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej.

Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	4765
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	-
Orzeczenia niepełnosprawności	453
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	1741

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp	Cel złożenia wniosków	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	1628
2	Szkolenie	4
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	25
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	206
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	1564
6	Zasiłek stały	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	800
8	Korzystanie z karty parkingowej	477
9	Inne	61
ogółem		4765

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
1176	1552	1419	183	115	4445

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
371	62	4	437

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	570
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	9
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	561

8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów „*Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*” w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Wydatki na realizację programu (w zł.)	8 470 795	9 841 023	7 167 538	6 542 353	6 588 841
W tym ze środków PFRON (w zł.)	5 668 988	6 570 595	4 570 934	3 967 792	3 957 401
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	1 363	1 937	2 006	1 541	1 328
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł.)	4 159	3 392	2 279	2 575	2 980

Z uwagi na niższe środki finansowe zmniejszyła się liczba osób korzystających ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a średni koszt programu na osobę wzrósł.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2007		Rok 2008		Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011	
	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	5 455 525	1 316	5 808 563	1 878	4 204 270	2 006	3 653 753	1 530	3 508 021	1 316
Rehabilitacja zawodowa	213 463	47	762 032	59	366 664	14	314 039	11	449 380	12

W roku 2011 otrzymano z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych niższe środki finansowe niż w latach poprzednich. Mimo, że zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą udzielanej pomocy jest duża, to liczba osób objętych dofinansowaniem maleje, z uwagi na zmniejszające się środki finansowe otrzymywane z PFRON.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach rehabilitacji zawodowej realizuje zadanie dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie prowadzonej działalności gospodarczej albo własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego. W roku 2011 nie wpłynął żaden wniosek na udzielenie w/w dofinansowania.

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2011 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej (art.12a),
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy (art. 26e).

3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

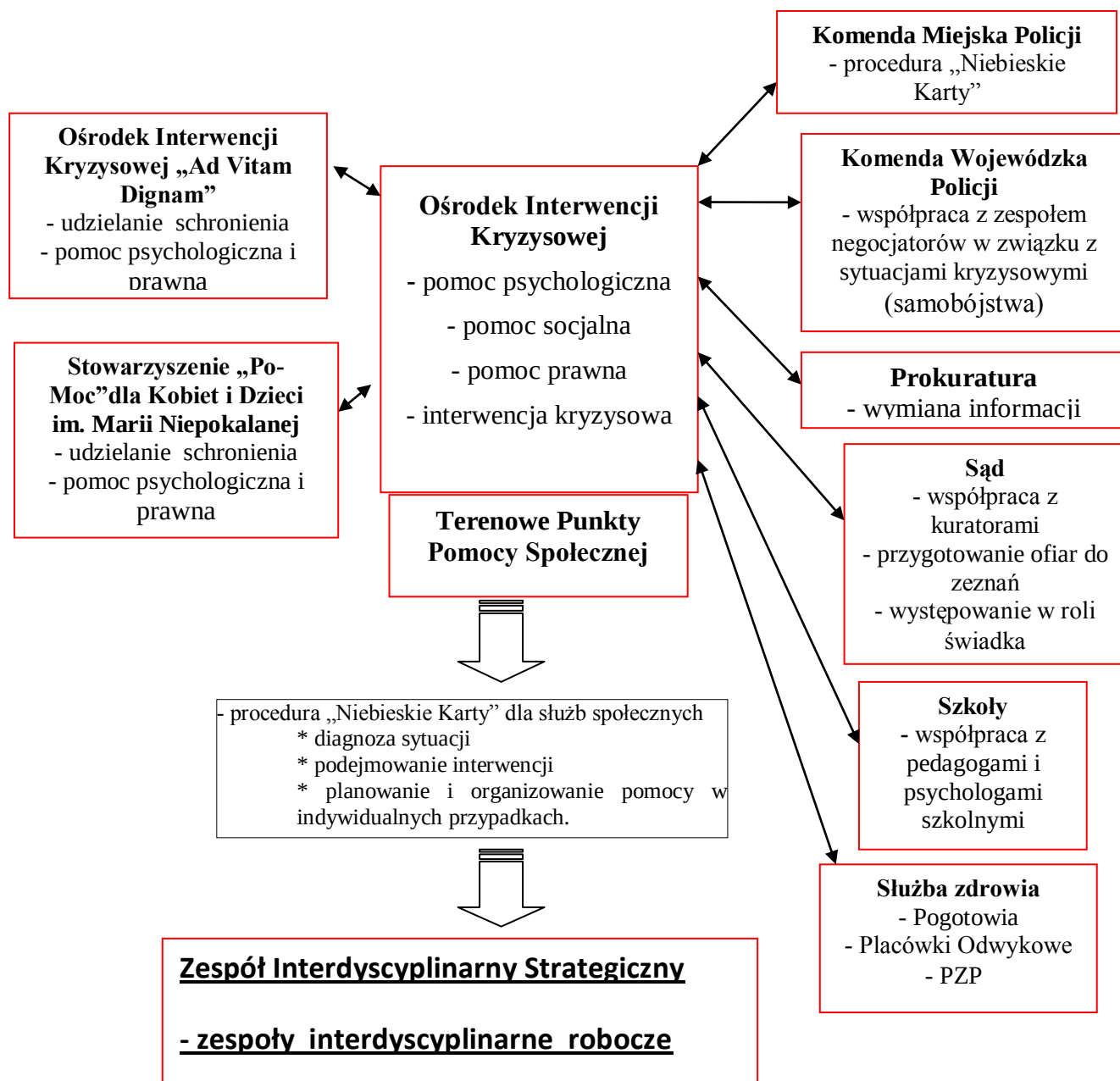
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba porad	5 128	5 256	5 304	5 332	4 818

Liczba porad w roku 2011 zmniejszyła się z uwagi na powtarzanie akcji informacyjnych poprzez rozwieszanie plakatów, udostępnianie ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe), działającego informatora w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych katowice.bezbarier.info, zwiększającą się liczbą osób, które gościły na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

SEKTOR POZARZĄDOWY MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ SŁUŻBY I INSTYTUCJE

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS).

W okresie **I-XII 2011r.** pracownicy socjalni objęli pracą socjalną związaną z problemem przemocy **101 rodzin**. Osoby będące w kryzysie w związku z przemocą zostały skierowane do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, celem objęcia specjalistyczną formą pomocy.

9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doznających przemocy (ofiar przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy.

Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmowała ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą w tym:	1106
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	346
Sprawcy przemocy	87
Dzieci	30
Inne kryzysy w tym:	643
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	77
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	105

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- ✓ konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie, oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wizyty w środowisku,
- ✓ interwencje,
- ✓ kierowanie do miejsc schronienia,
- ✓ poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- ✓ poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych:

	W okresie od I-XII 2011r.
Interwencje osobiste	157
Interwencje telefoniczne	120
RAZEM:	277

Interwencje były reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane były w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane były następne kroki związane z pomocą.

Interwencje służyły również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
2 243	580	344

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII 2011 r. obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna dla ofiar przemocy (33 osoby - 47 spotkań).**

Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowiła stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczyniała się do powstrzymania przemocy. Klientami ośrodka byli też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierali swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	47	33
Naturalne grupy wsparcia/spotkania rodzinne	77	149

9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia przez ww. organizację Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. bpa. Bednorza 22. Usługi Ośrodka polegają na:

1. Zapewnieniu doraźnego całodobowego schronienia dla **10** kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu.
2. Świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności: psychologicznego i prawnego.

Liczba osób, które w 2011 r. skorzystały z usług OIK (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w 2011 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2011 r. (w zł)
56	3030	22,00	11,00	60 467,00*

* w tym kwotę 6 193,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej

Od 1 lutego 2006 r. została zawarta umowa pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach a Stowarzyszeniem na świadczenie usług w postaci zapewnienia schronienia wraz z wyżywieniem dla grupy 10 kobiet i kobiet z dziećmi.

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji,
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego,
- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Liczba osób, które w 2011 r. skorzystały ze schronienia (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w 2011 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2011 r. (w zł)
30	3894	28,00	13,00	85 673,00*

* w tym kwotę 11 242,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego”.

Dane opisane szczegółowo w przedmiotowym sprawozdaniu.

9.6. Działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związane z interdyscyplinarną formułą pracy.

1. Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

W 2011r. powołano **Zespół Interdyscyplinarny d/s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010r. W b.r. zorganizowano **4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego**.

- **Zespół Interdyscyplinarny d/a Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 154/2011 z dniem 1.04.2011r. 29 kwietnia 2011 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Zespołu inaugurujące jego działalność. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w

rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar.

Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach. W 2011 roku odbyło się **244 spotkania Grup Roboczych**.

Działania Zespołu obejmowały m.in.:

- Powołano 10 koordynatorów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym Terenowym Punkcie Pomocy Społecznej, którzy wchodzi w skład grup roboczych oraz koordynatora ds. interwencji i procedury „Niebieska Karta” w Ośrodku Interwencji kryzysowej, którego zadaniem jest koordynacja działań związanych z realizacją procedury „Niebieska Karta” oraz pracą grup roboczych.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przejął obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.
- Zrealizowano cykl szkoleń dla policjantów z patrolu interwencyjnego oraz naczelników wydziałów prewencji komisariatów nt. przemocy wobec dzieci i wskazań do interwencji związanej z odebraniem dziecka z rodziny. Przeszkolono **145** osób w ramach **9** spotkań, które odbyły się w Komendzie Miejskiej Policji.
- Wdrożono nowe zasady realizacji procedury „Niebieska Karta” w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej -drogą zarządzenia wewnętrznego w oparciu o współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym.
Informacja o uruchomieniu procedury kierowana jest do Zespołu Interdyscyplinarnego, który zarządza działaniami związanymi z powoływaniem spotkań Grup Roboczych i nadzoruje ich pracę.
- Ustalono regularne, miesięczne spotkania koordynatorów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z Terenowych Punktów Pomocy Społecznej celem omawiania sytuacji niestandardowych, trudnych związanych z realizacją procedury „Niebieska Karta”. Spotkania te odbywają się w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i prowadzone są przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego i/lub Koordynatora ds. interwencji i procedury „Niebieska Karta”.
Do końca 2011 roku odbyło się **7** spotkań.
- Opracowano zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, omówiono ją na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawiono ją również na spotkaniu z organizacjami pozarządowymi w Urzędzie Miasta.
- Poinformowano o procedurze kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego instytucje zobowiązane do realizacji procedury „Niebieskie Karty” tj.
 - **Komendę Miejską Policji,**
 - **Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,**
 - **Wydział Edukacji UM,**
 - **Dyrektorów Szpitali, poradni i Dyrektora Narodowego Funduszu Zdrowia.**Informacje o Zespole Interdyscyplinarnym umieszczono na stronie internetowej MOPS. Informacja zawiera również zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego.
- W ramach działań nakierowanych na wdrożenie procedury „Niebieskie Karty” w placówkach oświatowych zaplanowano spotkania informacyjno-szkoleniowe dla pedagogów i psychologów szkolnych, dyrektorów przedszkoli i szkół. Termin realizacji ustalono na styczeń 2012r.
- Zorganizowano spotkanie szkoleniowe dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego nt. psychologicznych i prawnych aspektów zjawiska przemocy domowej.
- Ustalono z przedstawicielami prokuratury zasady kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym.

Realizacja procedury „Niebieska Karta” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym		
1.	Procedura „Niebieska Karta” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	157
2.	Procedura „Niebieska Karta” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	101
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny	210

Od stycznia do kwietnia tj. do czasu uruchomienia działań Zespołu Interdyscyplinarnego nadzór nad realizacją procedury pełnił Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS. W tym okresie skierowano do ośrodka w ramach współpracy **130 policyjnych „Niebieskich Kart” i 24 „Niebieskie Karty” pomocy społecznej.**

- Przeszkolono kuratorów sądowych Sądu- Katowice Wschód w zakresie nowych zadań i zasad postępowania wobec osób stosujących przemoc i doznających przemocy określonych w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Zorganizowano spotkanie z Kierownikiem Stacji Pogotowia Ratunkowego w Katowicach celem określenia zasad współpracy w ramach podejmowania interwencji związanej z odebraniem i umieszczeniem dziecka poza rodziną.
- Od dwóch lat Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program Edukacyjno-Korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc.** Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych w ramach procedury „Niebieska Karta” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. Do końca 2011 roku w programie wzięły udział 22 osoby.

9.6. Inne działania:

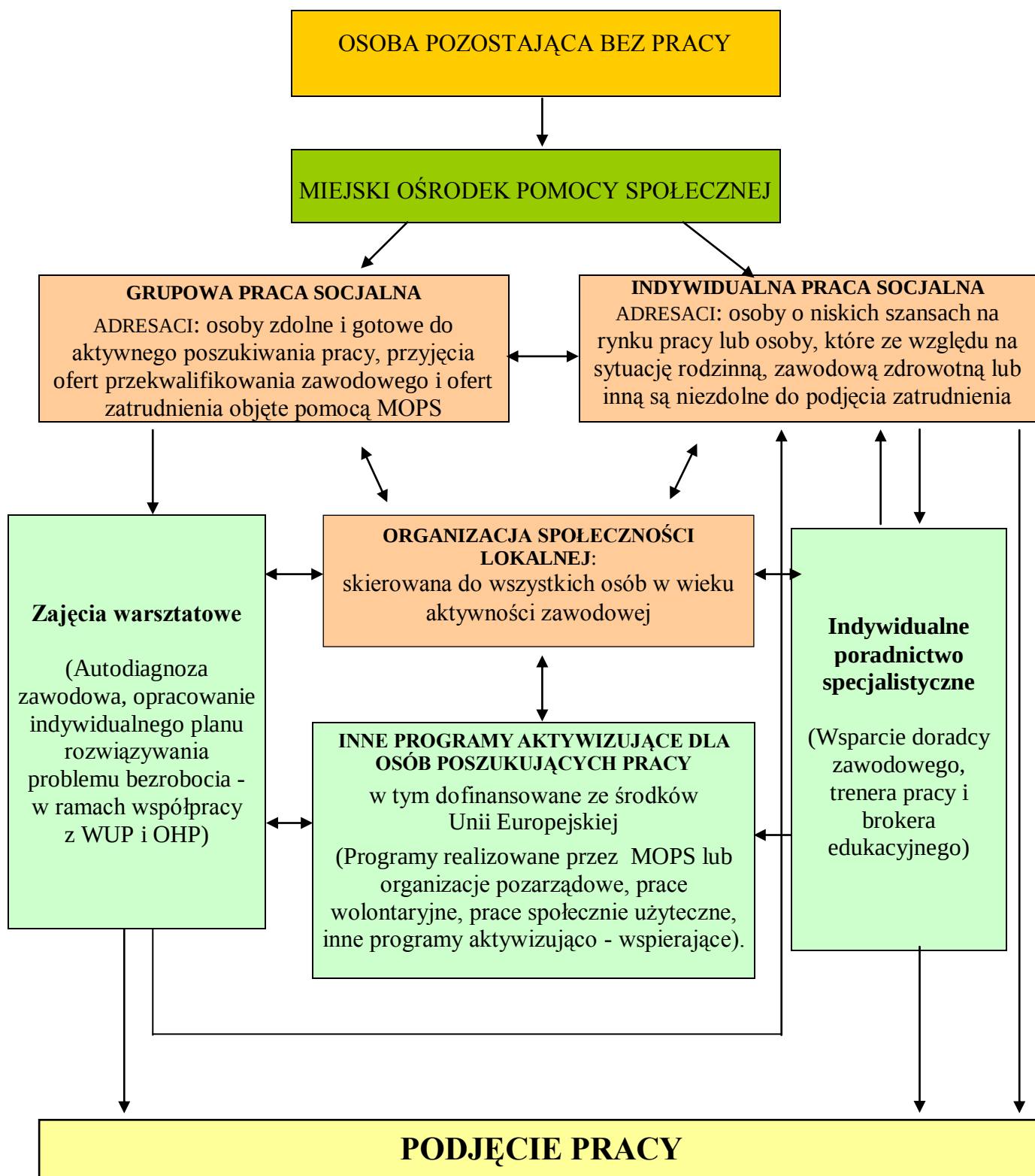
Od września br. uruchomiono nowe zadanie pn. **„Telefon Zaufania”**. Zadanie to obejmuje udzielanie pomocy psychologicznej i poradnictwa osobom znajdującym się w różnych sytuacjach kryzysowych. W okresie września do grudnia udzielono **1 715 porad** telefonicznych dla **1 545 klientów**. Najwięcej porad udzielono osobom i rodzinom, w których występuje zaburzenie psychiczne (546 porad) oraz osobom w związku z problemami osobistymi (456 porady). W związku z przemocą domową udzielono poradnictwa 8 rozmówcom.

9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym i ich rodzinom w związku z katastrofą w KWK „Wujek - Śląsk” w Rudzie Śląskiej.

We wrześniu 2009r. miała miejsce katastrofa w KWK „Wujek-Śląsk” w Rudzie Śląskiej. Udzielono wówczas pomocy około 20 osobom (tj. 8 rodzinom). W bieżącym roku z pomocy korzysta 1 rodzina (5 osób) w związku z toczącym się jeszcze procesem o odszkodowania.

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 8). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

Oferta Ośrodka skierowana jest zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób poszukujących zatrudnienia mieszkańców Katowic, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Celem współpracy jest stworzenie koalicji na rzecz aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka, wykorzystanie zasobów środowiska lokalnego, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

Więcej informacji na temat współpracy z podmiotami zewnętrznymi znajduje się w podrozdziale 17.7.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe świadczone było przez specjalistów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Liczba osób korzystających z konsultacji	153
LICZBA KONSULTACJI	476
liczba godzin konsultacji	771

10.2 Wolontariat osób bezrobotnych

We wrześniu bieżącego roku zdecydowano się na modyfikację programu poprzez rozbudowanie modułu diagnozującego oczekiwania zawodowe klienta oraz poszerzenie części dotyczącej monitoringu funkcjonowania uczestnika programu w miejscu pracy. Do pomocy w realizacji programu pozyskano wolontariuszy. Poszerzono także bazę pracodawców o listę jednostek organizacyjnych Ośrodka zainteresowanych przyjęciem wolontariuszy. Od stycznia 2012 roku planuje się rozpoczęcie naboru klientów do zmodyfikowanego programu.

10.3 Pracownia komputerowa

Pracownia zlokalizowana jest w budynku MOPS w centrum Katowic. Wyposażona jest w **5 stanowisk komputerowych** – wysokiej klasy, tworzące sieć komputery podłączone są na stałe do Internetu. Z pracowni mogli korzystać zarówno klienci Ośrodka, pracownicy Ośrodka, jak i mieszkańcy miasta Katowice, którzy z pomocy MOPS nie korzystają. W pracowni prowadzone były konsultacje indywidualne z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania Internetu w zakresie poszukiwania pracy. Pracownia była pod bieżącym nadzorem informatyków MOPS, a opiekunem sali jest wolontariusz, który w ramach wolontariatu osób bezrobotnych przygotowuje się do pełnienia ról zawodowych w miejscu pracy.

10.4 Współpraca z instytucjami rynku pracy

W celu kompleksowego wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek ściśle współpracuje na podstawie podpisanych porozumień z takimi instytucjami rynku pracy jak: Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach oraz Ochotniczy Hufiec Pracy w Katowicach.

10.4.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal kontynuował współpracę z **Powiatowym Urzędem Pracy** na podstawie zawartego w 2009r porozumienia dotyczącego partnerstwa w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w PUP i korzystających ze wsparcia Ośrodka. W marcu 2011r. zostały przygotowane i przesłane do Urzędu Pracy listy osób korzystających z pomocy Ośrodka i równocześnie będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w celu intensywniejszej aktywizacji zawodowej tej grupy klientów w postaci skierowania do uczestnictwa w aktywnych formach wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy (takich jak: pośrednictwo pracy, informacja zawodowa, staże, przygotowania zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, wsparcie doradców zawodowych, kluby pracy itp),

a w szczególności do przekazywania ofert pracy w pierwszej kolejności.

10.4.2 W roku 2011 Ośrodek nadal rozwijał współpracę z **Ochotniczym Hufcem Pracy** w Katowicach na mocy podpisanego w 2009 roku porozumienia o współpracy. Głównym celem jest przeciwdziałanie skutkom wykluczenia społecznego osób pozostających bez zatrudnienia (w szczególności osób do 25 roku życia), aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych na rynku pracy, a także wspieranie osób poszukujących pracy. Ośrodek wraz z OHP współpracuje w oparciu o formułę partnerską w realizowanym w 2011 r. projekcie systemowym „Damy Radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”.

10.4.3 Ośrodek przyjął zaproszenie **Wojewódzkiego Urzędu Pracy** do uczestnictwa w Europejskich Targach Przedsiębiorczości, Pracy i Edukacji. W ramach Targów MOPS przedstawił ofertę wsparcia osób pozostających bez pracy oraz informował o formach i zakresie wsparcia Ośrodka na rzecz mieszkańców Katowic. W porozumieniu z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP Katowice, tutejszy Ośrodek prowadził nabór na warsztaty, które były prowadzone przez metodyków WUP, o tematyce „Jak zmienić zawód”. Warsztaty te były organizowane w siedzibie MOPS w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery pod patronatem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

10.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność

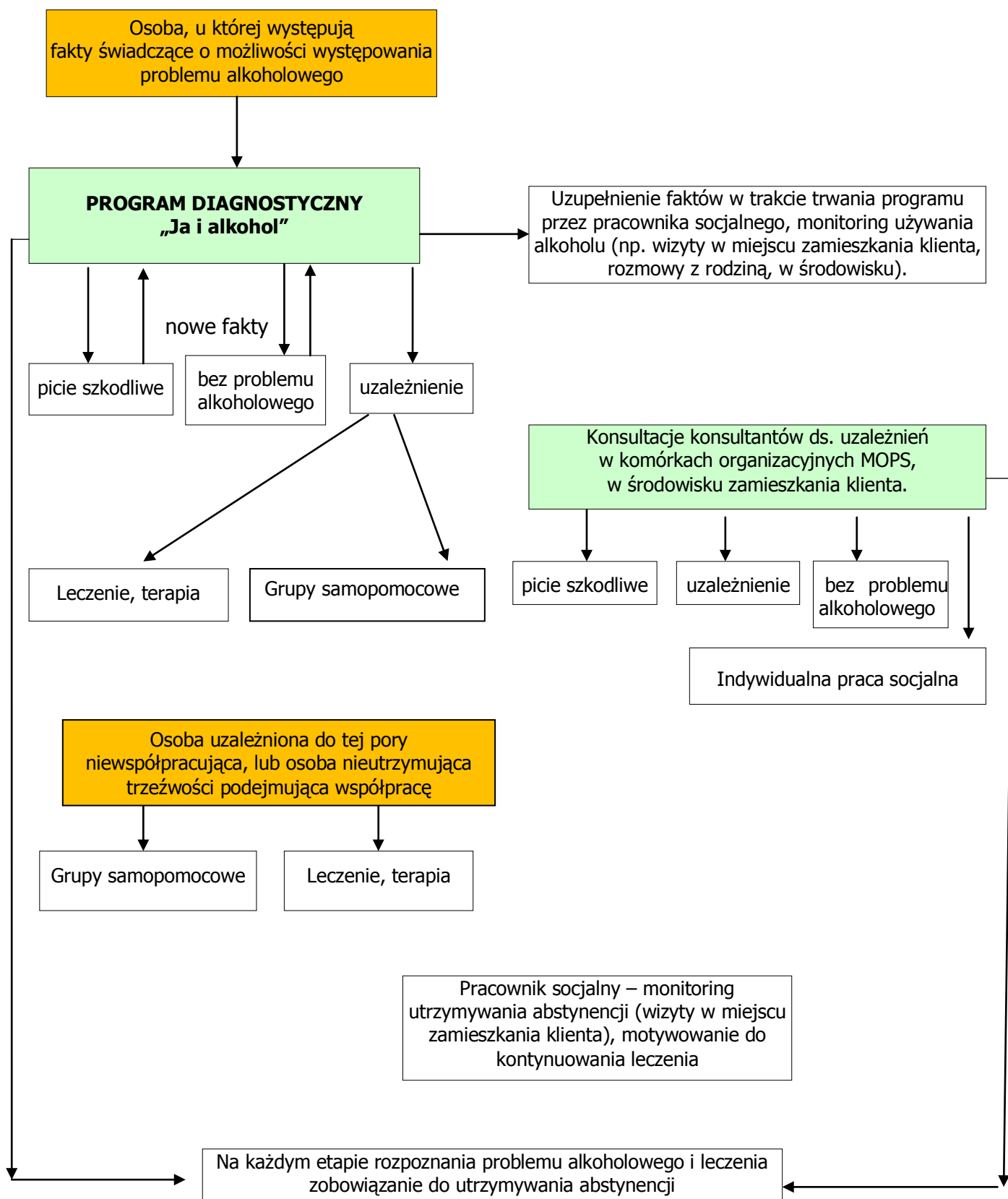
1. Zakres pomocy w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych:

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Wydatki na realizację programu na rzecz osób bezrobotnych (w zł.)	312 326,46	383 444,64 zł	377 918 ,11
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	3180	3315	2914
Roczny koszt programu na osobę (w zł.)	98,21	115,67	129,69

Nastąpiło zwiększenie kosztu pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, co związane było z koniecznością pracy z osobami w coraz trudniejszej sytuacji na rynku pracy oraz rozwojem metod pracy socjalnej prowadzonej na terenie Ośrodka (stosowaniem coraz bardziej wyspecjalizowanych metod, form i narzędzi pracy socjalnej, w tym usługi trenera pracy). Wsparciem Ośrodka objęte były rodziny wieloproblemowe, w których problem bezrobocia jest jednym z wielu czynników rzutujących na zagrożenie marginalizacją.

Spadek liczby osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS związany był z w miarę stabilną sytuacją na katowickim rynku pracy – niespełna jednoprocetowym wzrostem bezrobocia (w porównaniu z 2010r), oraz szeroką ofertą aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (w tym finansowanych ze środków EFS) oferowanych przez Urząd Pracy oraz komercyjne firmy szkoleniowe.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział VI) oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizatorami tego zadania są: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno-motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

Cele szczegółowe realizowane przez MOPS:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Formy realizacji:

- prowadzenie w/w działalności przez konsultantów ds. uzależnień Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej (opis w rozdziale XI i VI)
- działalność profilaktyczno-edukacyjną dla młodzieży realizowaną przy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (opis w rozdziale X)
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (opis w rozdziale IX)
- prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci oraz klubów profilaktycznych dla młodzieży lub zlecanie ich prowadzenia organizacjom pozarządowym (w ramach Programu), (opis w rozdziale IV).

11.1 Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

Łączna liczba osób objętych pomocą	303
W tym:	
Osoby z problemem alkoholowym	293
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	10

2. Działalność diagnostyczno-motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne	Liczba
W tym:	
dla klientów Ośrodka	383
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	14

3. Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (Program „Ja i alkohol”)

„*Ja i Alkohol*”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających

z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymuje także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Spotkania grupowe odbywają się 2 razy w tygodniu i trwają 2 godziny. Integralną częścią programu są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH	145
Liczba spotkań:	95
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	45
Liczba osób z rozpoznaniem piciem szkodliwym	9
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	5
Liczba osób bez rozpoznania	86

4. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	105
---	-----

5. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczą problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt. problemu alkoholowego i sposobu jego rozwiązywania obejmowało cykl 2 spotkań po 7 godzin. Odbyła się 1 edycja szkolenia, która obejmowała łącznie 14 godzin dydaktycznych.

Na bieżąco realizowane były konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	6
Liczba spotkań	2
Liczba godzin	14
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	216

11.2 Inne zadania

Od 1 kwietnia 2011 roku przy Centrum Psychiatrii w Katowicach - filia Katowice, Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia ul. Korczaka 2 realizowany jest program „Oddział Dzienny dla osób uzależnionych od alkoholu-podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej-ze znacznym upośledzeniem w funkcjonowaniu”. W ramach współpracy z wymienioną placówką w programie uczestniczyło 29 osób.

Konsultant ds. uzależnień uczestniczyli:

- w obchodach XX Jubileuszowego Ogólnopolskiego Wiosennego Zlotu Rodzin Abstynenckich - Tatry 2011 w Małym Cichym w dniach 30.04 do 05.05.2011 roku.
- w konferencji naukowej w ramach obchodów Światowego Dnia FAS pt.: „FASD a inne zaburzenia rozwojowe” (12 września 2011 r.)
- w obchodach XXII rocznicy założenia Klubu Abstynenta „Jędrus” (wrzesień 2011),
- w miesiącach wrześniu i październiku zorganizowano spotkania przedstawicieli Wspólnoty Al.-Anon z pracownikami socjalnymi. W 4 spotkaniach uczestniczyło 59 pracowników socjalnych i każdorazowo konsultant ds. uzależnień.

Konsultanci ds. uzależnień brali także udział w posiedzeniach grup roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i przemocy.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011 przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasiłek rodzinny z dodatkami	10 735	15 636 121,71	X

Zasiłek rodzinny	10 735	9 068 248,00	68 zł na dziecko do 5-go roku życia; 91 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia oraz 98 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.
Urodzenia dziecka	680	680 000,00	1000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	554	1 634 633,71	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	983	1 766 460,00	170 zł, plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością, lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 512	1 231 120,00	80 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	683	511 360,00	60 zł – dla dziecka do 5 roku życia, 80 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	6 619	661 900,00	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	215	82 400,00	90 zł, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 50 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły

Świadczenia opiekuńcze w tym:

Zasiłek pielęgnacyjny	5 923	10 018 287,00	153 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	608	3 116 868,90	520 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	2 768	2 768 000,00	1000 zł
---	-------	--------------	---------

12.2 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011 przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł)
Fundusz alimentacyjny	2 512	9 405 216,21	325,42

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	1 700
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	600
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	757
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wniosek do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o odebranie prawa jazdy	701

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym lub poza granicami RP.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z dwoma biurami informacji gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani są do Krajowego Rejestru Długów oraz do rejestru „Infomonitor”.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2011 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **1 311 062,58 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę **495 761,99 zł**.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;
- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2011 r. - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenie w 2011 roku	Liczba przyznanych świadczeń	Wypłacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	3 038	29 172	6 919 659,72	237,20
dodatki mieszkaniowe - spółdzielnie	2 068	18 606	4 125 013,82	221,70
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	822	7 286	1 504 106,39	206,44
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	1 393	12 509	2 724 114,27	217,77
RAZEM	7 321	67 573	15 272 894,20	226,02

W 2011 roku przeprowadzono **1 240** wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Ilość przyjętych wniosków	14 333	13 283	12 620	12 306
Kwota wypłaconych świadczeń	15 200 254,73	14 706 907,17	15 013 369,16	15 272 894,20
Średnie miesięczne świadczenie	183,45	202,95	216,51	226,02

Porównując lata 2008-2011 liczba przyjętych wniosków systematycznie maleje. Spowodowane to jest m.in. wzmożoną kontrolą składanych wniosków, w wyniku której nie przyznawano świadczeń, a wnioskodawcy odstępowali od składania kolejnych wniosków.

W 2011r. wzrosło średnie miesięczne świadczenie w związku z wejściem w życie z dniem 02.06.2011r. Zarządzenia Nr 229/2011 Prezydenta Miasta Katowice w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych i czynszu za najem lokali socjalnych stanowiących mieszkaniowy zasób miasta Katowice, zarządzanych przez jego jednostki organizacyjne.

Na podstawie ww. zarządzenia zwiększono stawkę czynszu za najem lokali mieszkalnych z kwoty 2,30 zł na 2,42 zł za m², dla budynków zakwalifikowanych do grupy I i II oraz 2,53 zł za m², dla budynków zakwalifikowanych do grup od III do VIII, za najem lokali socjalnych z kwoty 1,00 zł na 1,15 zł za m² oraz zmianie uległy czynniki procentowe podwyższające lub obniżające stawkę czynszu.

Ponadto wzrost średniego miesięcznego świadczenia spowodowany był podwyżką cen energii elektrycznej od 01 stycznia 2011r., rewaloryzacją rent i emerytur od 01 marca 2011r.

XV. PROMOCJA OŚRODKA

15.1 Konferencje

W 2011 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w wielu konferencjach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewolucję zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej. Konferencje obejmowały w szczególności następującą tematykę:

- „Rok 2011 rokiem europejskiego wolontariatu” - Katowice,
- „Moda na seniora” – Katowice,
- „Wspieranie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym. Kontynuacja debaty o systemie pomocy społecznej i pieczy zastępczej” - Ruda Śląska,
- "Interdyscyplinarność w działaniu – interdyscyplinarne strategie postępowania wobec przemocy w rodzinie" - Sosnowiec,
- „Przemoc w rodzinie” konferencja z cyklu „Pomagać nie upokarzając” – Katowice,
- „Silver economy dla polskich przedsiębiorstw - dobra praktyka zarządzania czy niechciany model?” - Katowice,
- „RAZEM SPRAWNIEJ” – PUP Katowice,
- „Więcej niż tylko praca” – Katowice,
- „EYV 2011 – Cologne Volunteering Conference”, Volunteer Commitments of citizens in Cologne and its Partner Cities", Kolonia 9-11.05.2011.
- II Ogólnopolska Konferencja Pracowników Socjalnych pt: „Incydent czy proces? Organizowanie społeczności lokalnej”, Warszawa 7-9 listopada 2011r

Ponadto Ośrodek brał także czynny udział w różnych konferencjach prezentując wypracowane rozwiązania i przedsięwzięcia własne. W ostatnich dniach września odbyła się w Poznaniu jubileuszowa konferencja pod tytułem: **„Innowacyjne rozwiązania, standardy pomocy społecznej – praktyka wdrażania”**, zorganizowana przez Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „FORUM”. W ramach konferencji omawiane były wyniki prac zespołów eksperckich ds. standardów usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej wypracowanych w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS. Pracownik Ośrodka i jednocześnie lider zespołu pracującego nad standardami pracy socjalnej z osobami pozostającymi bez pracy zaprezentował na konferencji standard pracy socjalnej z osobami pozostającymi bez pracy.

W czerwcu kierownik OIK MOPS prezentował na **Ogólnopolskiej Konferencji dotyczącej Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** w Krakowie zagadnienia interwencji kryzysowej w sytuacji przemocy domowej – praktyczne rozwiązania.

We wrześniu Ośrodek zaprezentował także program usług „Asystenta rodziny” realizowany w MOPS Katowice na ogólnopolskiej konferencji w Krakowie pt. **„Asystent rodziny i inne formy pracy z rodziną”**.

W listopadzie na konferencji **„Przemoc w Rodzinie”** zorganizowanej przez Śląski Urząd Wojewódzki zostały przedstawione doświadczenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzonego przez MOPS Katowice.

W grudniu 2011 roku pracownik CPS wraz z koordynatorem projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” przygotowali prezentację na temat doświadczeń MOPS Katowice w zakresie ewaluacji na seminarium naukowe **„Ewaluacja w projektach systemowych ośrodków pomocy społecznej”** zorganizowane przez Studium Pracy Socjalnej Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego oraz Sekcję Pracy Socjalnej Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

15.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

W 2011 roku pracownicy Ośrodka realizujący Programy Aktywności Lokalnej współpracowali z dziennikarzami Dziennika Zachodniego, Gazety Wyborczej, Przekroju, Echa Miasta, miesięcznikiem Roździeń oraz przedstawicielami Radia Katowice, RadioFest, Radiem

Em, TVS, TVP Katowice, TVP2 w celu zapewnienia mieszkańcom Katowic informacji o działaniach podejmowanych w ramach Programów CAL oraz PAL-M

Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w ramach realizacji projektu pn. „Rewitalizacja społeczna – wymiana doświadczeń regionów w ramach aktywizacji społeczności lokalnej” w listopadzie 2011 roku wydał publikację naukową współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Rewitalizacja społeczna – od aktywizacji do rozwoju lokalnego. Praca pod red. Dr Bohdana Skrzypczaka zawiera m.in. artykuł pracownika Ośrodka pt. „Nikiszowiecki alfabet organizatora społeczności lokalnej”.

Urząd Miasta w Katowicach w ramach projektu pt. „Serce Nikiszowca. Rewitalizacja budynku Muzeum Historii Katowic przy ul. Rymarskiej 4” wydał w 2011r. publikację pod tym samym tytułem. Publikacja zawierała artykuł autorstwa pracownika Ośrodka pt. „Nikiszowiec - kopalnia zmian społecznych na miarę XXI wieku”. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Reportaż z IV Jarmarku Na Nikiszu pojawił się m.in. w Expresie Reporterów w TVP 2 oraz w Magazynie Reporterów TVP 3 Katowice.

Przy wsparciu merytorycznym i organizacyjnym PCAL Nikiszowiec powstały 2 reportaże, których bohaterami są członkowie Spółdzielni Socjalnej „Rybka” (Studio Pro – Futura w ramach programu Schlesien Journal dla TVP 3 Opole oraz Motion Studio). Przy wsparciu organizacyjnym Programu powstał także film reklamowy, dotyczący edukacji ekologicznej.

PCAL Nikiszowiec współpracował z firmami promocyjnymi i medialnymi, opracowującymi m.in. na zlecenie UM Katowice strategię promocyjną Miasta Katowice i Nikiszowca, wydawnictwa promujące region, miasto i Nikiszowiec.

W roku 2011 pracownik Ośrodka brał udział w audycji radiowej dotyczącej wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach. Audycja „Rozwiń skrzydła” nadawana była w Radio eM w dniu 8.11.2011r.

Pracownik Ośrodka udzielił także wywiadu na temat interwencji kryzysowej w sytuacji katastrof masowych dla Radia Katowice w ramach konferencji – Pomoc psychologiczna w sytuacji katastrof masowych” organizowanej przez Szkołę Wyższą Psychologii Społecznej w Katowicach.

W związku z realizacją zadań związanych z promocją projektu nakierowanego na diagnozowanie problemów społecznych na terenie miasta Katowice (projekt współfinansowany ze środków EFS) pracownicy Ośrodka przygotowali materiał promocyjny, który został zamieszczony w „Dzienniku Zachodnim”.

15.3 Nagrody, wyróżnienia

W listopadzie 2011 pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach Pani **Agnieszka Rzepecka**, specjalista pracy socjalnej - koordynator Programu Aktywności Lokalnej w dzielnicy Szopienice otrzymała indywidualną nagrodę, przyznaną przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej z okazji „Dnia Pracownika Socjalnego”, za wybitne rozwiązania w pomocy społecznej, promowanie prestiżu zawodu pracownika socjalnego i pracę wolontarystyczną. **Program Aktywności Lokalnej w Szopienicach** dotarł także do finału konkursu organizowanego przez Związek Miast Polskich „Samorządowy Lider Zarządzania 2011 – usługi społeczne”. Informacje o Programie zostały umieszczone w bazie Dobrych Praktyk przygotowanej przez Związek Miast Polskich, która jest dostępna na stronie www.dobrepraktyki.pl. Baza zawiera ponad 300 opisów innowacyjnych i skutecznych działań będących przykładami zarządzania usługami publicznymi w samorządzie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach otrzymał pierwszy na Śląsku Certyfikat Jakości CAL przyznany przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej z Warszawy za nowatorskie działania prowadzone w dzielnicy Szopienice na rzecz społeczności lokalnej. Uroczyste przekazanie Certyfikatu na ręce dyrektora Ośrodka nastąpiło

przez Eksperta CAL w dniu 24 listopada 2011r na konferencji z okazji Dnia Pracownika Socjalnego.

Ponadto, PCAL Szopienice otrzymał także **Certyfikat Organizacja Przyjazna Wolontariuszom** przyznany przez sieć Centrów Wolontariatu w Polsce.

Inne działania związane z promowaniem działalności Ośrodka opisane zostały w poszczególnych rozdziałach sprawozdania.

XVI. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

16.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w 2011 roku w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa miała na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności pracowników. Dzięki dobrze wyszkolonej i profesjonalnej kadrze Ośrodek zapewniał mieszkańcom Katowic wysoki poziom usług świadczonych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz własnych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, korzysta z bogatej oferty szkoleń realizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W 2011 roku w szkoleniach uczestniczyło **144 pracowników**, w tym w szkoleniach bezpłatnych **104 pracowników**, natomiast w szkoleniach płatnych wzięło udział - **40 pracowników**.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego w ramach projektu systemowego „*Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego*”.

16.2 Szkolenia grupowe

W ramach podnoszenia kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka w 2011r. zostały zaplanowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne.

Ilość szkoleń	Liczba uczestników
9	73

16.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Ośrodka - psychologów i pedagoga Sekcji Psychologiczno- Pedagogicznej.

Ilość spotkań Zespołów Konsultacyjnych dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	5
Liczba godzin	10,5
Ilość spotkań Zespołów Konsultacyjnych dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	4
Liczba godzin	10
Ilość spotkań Zespołów Konsultacyjnych dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	5
Liczba godzin	12,5

W 2011r. odbywały się również **spotkania konsultacyjne dla pracowników** zajmujących się **osobami bezdomnymi**.

Ilość spotkań konsultacyjnych – dla pracowników zajmujących się osobami bezdomnymi .	4
Liczba godzin	12

16.4 Konsultacje indywidualne

W roku 2011 pracownicy Sekcji Psychologiczno - Pedagogicznej oraz Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom socjalnym Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny.

Rodzaj konsultacji	Liczba godzin konsultacji	Liczba osób korzystających z konsultacji
Psychologiczne i pedagogiczne	1 242	196
Udzielane przez asystentów rodziny	269	54
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia/trenera pracy	72	85

16.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

W 2011 roku **3 pracowników** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej rozpoczęło studia podyplomowe dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego 1.45 pn.: „*Kształcenie kadry zarządzającej instytucji pomocy i integracji społecznej w formie studiów podyplomowych*”, realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach Działania 1.2. *Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej PO KL*.

16.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2011r. kontynuowano poradnictwo metodyczne w formie superwizji psychologicznych dla pracowników Ośrodka.

Celem superwizji psychologicznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej.

Ilość superwizji psychologicznych	57
Liczba godzin superwizji psychologicznych	89

XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

17.1 Projekty realizowane w 2011 roku (źródła finansowania)

W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał dodatkowe środki finansowe dzięki możliwości realizacji następujących projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu w zł wg. umowy
„Damy radę – Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”	7.1.1 POKL	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS (216 osób)	Kontynuacja zadań: aktywna integracja, praca socjalna, zasiłki i pomoc w naturze, działania o charakterze środowiskowym – w tym współrealizowane w partnerstwie. Realizacja programów aktywności lokalnej w Załężu Szopienicach Nikiszowcu Utworzenie PAL na rzecz młodzieży (PALM),	I – XII 2011	1 644 590,00 zł (w tym wkład własny do projektu to kwota 172 681,95)

			realizacja Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION)		
„Równe szanse – program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi”	7.2.1 POKL	Osoby zaburzone psychicznie, nieaktywne zawodowo, zdolne do podjęcia pracy. (30 osób)	Działania na rzecz reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu uczestników i uczestniczek projektu	IX/10-VI/11r	Otrzymana dotacja 445 274,24 zł. (w tym kwota na 2011 r. 319 862,58)
"Stawiam na rodzinę"	MPiPS	Rodziny zainteresowane rozwojem własnych kompetencji rodzicielskich	Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez: 1) organizację imprezy integracyjnej dla katowickich rodzin 2) utworzenie i funkcjonowanie Klubu Działań Pozytywnych dla młodzieży 3) specjalistyczne wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla członków katowickich rodzin	VII – XII 2011	Otrzymana dotacja 30 000 zł.
„Bądźmy razem”	MPiPS	Rodziny zastępcze, wychowankowie rodzin zastępczych, rodziny naturalne	Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną	VII – XII 2011	Otrzymana dotacja 25 500 zł
„Równe Szanse”	Środki MSWiA w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego i ich rodziny	- Objęcie pomocą w postaci zajęć grupowych 2 grup dzieci romskich i polskich (10 dzieci) - Wsparcie dla rodzin dzieci w zakresie sprawowania funkcji op.-wych.	Od I 2011 do XII 2011	Otrzymana dotacja 42 960 zł
„Romowie Polacy do dialogu i współpracy”	Środki z MEN w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego	Wypożyczenie w podręczniki i art. Szkolnie dzieci romskich ze szkół podst i gimnazjalnych	Od I 2011 do XII 2011	Otrzymana dotacja 13 000 zł
„Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”	7.2.1 POKL	Projekt badawczy	Tworzenie systemu diagnozowania i tworzenia rozwiązań problemów społecznych w mieście Katowice	1.05.2011r.- 30.04.2012r	Wartość projektu 694 960 zł (w tym po stronie MOPS 30 400 zł w 2011 roku)

17.2 Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011 r. kontynuował realizację projektu systemowego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany był od V’ 2008 i zaplanowany do XII’ 2013 roku na podstawie umowy nr UDA – POKL.07.01.01-24-057/08-00 (z aneksami do umowy w kolejnych latach kalendarzowych). Ostatni obowiązujący aneks do umowy o dofinansowanie projektu został zawarty 06 września 2011r. Od dnia 01.05.2011 r. do 31.12.2011 r. projekt był realizowany w oparciu o umowę partnerską ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów”. Partner został wyłoniony w oparciu o zasady określone w art. 28 a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz.U. z 2009 Nr 84 poz.712, z późn. zm.). Stosowną umowę zawarto 19 kwietnia 2011r.

Na budżet projektu składa się:

Wkład własny:

172 681,95 zł

Środki Budżetu Państwa i Środki Budżetu UE

1 471 908,05 zł

Projekt obejmuje działania skupione wokół 4 zadań kluczowych:

1. Aktywna Integracja – obejmująca zróżnicowany arsenał form wsparcia skierowanych do klientów MOPS, w tym kontrakty socjalne oraz realizację 4 Programów Aktywności Lokalnej (PCAL, PAL-M) oraz Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION).
2. Praca Socjalna – obejmująca upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej w tym poprzez wsparcie potencjału instytucji, rozwój metod pracy socjalnej itp.
3. Zasiłki i Pomoc w Naturze – zapewnienie części wymaganego wkładu własnego poprzez wsparcie klientów świadczeniami z pomocy społecznej.
4. Działania Środowiskowe – nakierowane na aktywizację społeczną zarówno osób uczestniczących w projekcie jak i mieszkańców Katowic będących bezpośrednim otoczeniem uczestników projektu – realizowane w ramach programów aktywności lokalnej i programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach projektu zapewniana jest także obsługa zarządcza oraz finansowa związana z realizacją i rozliczaniem projektu.

Zaangażowanie Partnera skupia się głównie wokół działań skierowanych na rzecz dzielnicy Załęże w ramach realizowanego Programu Centrum Aktywności Lokalnej.

17.2.1 Instrumenty aktywnej integracji realizowane w ramach kontraktów socjalnych.

Projekt systemowy przyczynia się do rozwoju i upowszechnienia zróżnicowanych metod pracy socjalnej – realizowanych w ramach zadania „Aktywna integracja”. Stosowane przez MOPS instrumenty aktywizacyjne (instrumenty aktywnej integracji), obejmują w szczególności takie metody pracy jak:

- **Usługa Asystenta rodziny** – usługa opisana w rozdziale 2.4.

- **Usługa Asystenta osoby niepełnosprawnej** (realizowana zarówno w ramach kontraktów socjalnych jak i programów aktywności lokalnej i programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych) polegająca między innymi na towarzyszeniu osobom niepełnosprawnym w ich czynnościach życia codziennego, wsparciu oraz planowaniu i realizacji indywidualnych programów rehabilitacji społecznej i zawodowej.

- **Organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych** (realizowana zarówno w ramach kontraktów socjalnych jak i programów aktywności lokalnej i programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych), stanowiących grupowe formy doskonalenia umiejętności społecznych, w tym komunikacyjnych, wypełniania ról społecznych, kształtowania pozytywnych relacji wewnątrz rodziny.

- **Usługa trenera pracy.** W ramach której praca z klientami wzorowana jest na modelu Job coachingu z powodzeniem wykorzystywanym w krajach zachodniej Europy i ma na celu: podniesienie kompetencji społeczno – zawodowych klienta zwiększających jego szansę na podjęcie pracy.

- **Organizacja poradnictwa specjalistycznego służącego przywróceniu samodzielności życiowej.** Instrument realizowany był w formie konsultacji indywidualnych przez pracowników Sekcji Psychologiczno – Pedagogicznej i obejmował diagnozowanie problemów rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie wsparcia w postaci pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

- **Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.**

Zadanie realizowane we współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach w formie warsztatów i konsultacji indywidualnych skierowanych do osób będących uczestnikami projektu. Zadanie opisane w części 10.4.2.

- **Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.** Praca z klientem w ramach tego instrumentu polegała na prowadzeniu poradnictwa i wsparcia indywidualnego w zakresie wzrostu jego kompetencji w dążeniu do aktywizacji zawodowej.

17.2.2 Programy Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Szopienicach i Załężu, PION, PALM

W ramach projektu systemowego Programy Centrum Aktywności Lokalnej (PCAL) realizowane były w dzielnicach miasta Katowice - Nikiszowiec i Szopienice od czerwca 2008r. a w dzielnicy Załęże od lipca 2009r. W roku 2010 uruchomiono Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, który w 2011 roku został przekształcony w Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My” (PION). W 2011 uruchomiono także Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie” (PAL-M).

Głównym celem uruchomienia Programów było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Programy – przyjęte stosownymi Uchwałami Rady Miasta Katowice, realizowane są w ramach projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” i są współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szczegółowy opis zadań realizowanych w ramach: **Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu, Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”, Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”** zostanie zawarty w złożonych odrębnie sprawozdaniach z realizacji programów.

17.3 Projekt „Równe szanse - program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W okresie od 1 września 2010r. do 30 czerwca 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował projekt **„Równe szanse – program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi”**, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Na realizację działań projektowych Ośrodek uzyskał, w wyniku konkursu, dotację rozwojową w wysokości **445 274,24 zł**.

Celem głównym projektu była reintegracja zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, zdolnymi do podjęcia pracy.

Realizację projektu rozpoczęły działania promujące oraz rekrutacja uczestników, która zakończyła się wyłonieniem 30 uczestników projektu (18 kobiet i 12 mężczyzn) zgodnie z zasadą równych szans kobiet i mężczyzn..

Cel główny został osiągnięty poprzez realizację szeregu działań nakierowanych na specjalistyczne wsparcie grupy docelowej projektu.

W I półroczu 2011 roku realizowane były następujące formy wsparcia:

- a) Warsztaty psychologiczne (IX 2010 – II 2011r.); obejmowały zagadnienia motywacji do podjęcia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu choroby psychicznej, podniesienie poziomu samooceny, budowania poczucia własnej wartości, umiejętności radzenia sobie ze stresem, poprawę umiejętności komunikowania się, asertywności oraz negocjacji.
- b) Warsztaty edukacyjno-szkoleniowe (IX 2010 – VI 2011); obejmowały m.in. identyfikację własnych zasobów i deficytów uczestników, zainteresowań, szukanie i analizę ofert pracy dostosowanych do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestników, sporządzanie odpowiedzi na oferty, listu motywacyjnego i cv, przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej, zapoznanie z metodami poszukiwania pracy.
- c) Warsztaty wyjazdowe „Autoprezentacja” (III 2011) przyczyniły się do wzrostu umiejętności komunikacji interpersonalnej oraz wskazały uczestnikom możliwości i sposoby poprawy wizerunku pracowniczego poprzez wzrost umiejętności autoprezentacji. Warsztaty zdecydowanie wpłynęły na integrację grupy.
- d) Indywidualne wsparcie w zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia (IX 2010 – VI 2011). Podczas zajęć przeprowadzana była indywidualna ocena zawodowa, próba sprecyzowania celów zawodowych uczestników oraz określenia stopnia motywacji i sporządzenia indywidualnej ścieżki zawodowej, kwestionariusza zainteresowań i predyspozycji.
- e) Pobudzanie aktywności społecznej uczestników realizowano poprzez organizację imprez rekreacyjnych oraz kulturalno – edukacyjnych. Celem działania było propagowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz przeciwdziałania wycofywaniu się z życia społecznego i korygowanie postaw społecznych uczestników i uczestniczek projektu.
- f) Indywidualne spotkania z psychologiem (III-VI 2011) skierowane były na indywidualną pomoc w rozwiązywaniu problemów psychicznych związanych z poszukiwaniem pracy, wzmocnienie motywacji (głównie kobiet) do poszukiwania pracy, wsparcie w przełamywaniu trudności w kontaktach międzyludzkich.
- g) Szkolenie z obsługi podstaw komputera i Internetu (II – III 2011), które podnosząc kwalifikacje zawodowe uczestników, wzmocniło ich pozycję na rynku pracy. Celem działania było podniesienie umiejętności wykorzystania nowoczesnych technologii w poszukiwaniu zatrudnienia.
- h) Grupy wsparcia (III-VI 2011) spotkania umożliwiły uczestnikom wymianę informacji nt. radzenia sobie z problemem braku pracy, godzenia życia zawodowego z rodzinnym (szczególnie w przypadku kobiet), dyskryminacji osób niepełnosprawnych, minimalizację poczucia osamotnienia. Grupy prowadzone były pod nadzorem doświadczonych psychologów.
- i) Pracownia Rozwoju Twórczego (I-VI 2011) uczestnicy podczas zajęć mieli szansę na rozwój swych twórczych pasji, które rozwijają wyobraźnię i twórcze myślenie, poprawiają koncentrację, uczą cierpliwości. Zajęcia prowadził pracownik dydaktyczny Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.
- j) Współpraca z organizacjami pozarządowymi (I-VI 2011) ideą cyklu spotkań z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin było stworzenie sieci współpracy na rzecz tej grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Organizacje, z którymi nawiązano współpracę to: Stowarzyszenia Ad Vitam Dignam, Stowarzyszenie Przyszań, Stowarzyszenie Morela, Stowarzyszenie Dzwonek, Stowarzyszenie Psyche, Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego. W konsekwencji wypracowano umowę partnerską pomiędzy uczestnikami spotkań, która będzie podstawą realizacji kolejnych działań na rzecz grupy docelowej.
- k) Opracowanie publikacji, która objęła obszary problemowe, z którymi na co dzień spotykają się osoby po kryzysie psychicznym, w szczególności poszukujące pracy.

Przez to wydawnictwo Ośrodek promuje zatrudnienie osób po kryzysie psychicznym, poprzez przedstawienie ich pozytywnego obrazu potencjalnym pracodawcom oraz korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnoprawnych.

- l) Organizacja Targów Pracy. Targi miały charakter konferencji podsumowującej działania podejmowane w ramach projektu. Podczas Targów przedstawiono uczestnikom i uczestniczkom projektu mechanizmy i wymagania współczesnego rynku pracy oraz zaprezentowano oferty pracy, celem było także promowanie zatrudnienia osób po kryzysie psychicznym.

Ośrodek zapewnił osobom korzystającym ze wsparcia poczęstunek, zwrot kosztów dojazdu komunikacją miejską, opiekę nad osobami zależnymi podczas prowadzonych zajęć oraz stypendia szkoleniowe za każdą godzinę uczestnictwa we wskazanych szkoleniach podwyższających kwalifikacje zawodowe oraz uzupełniających umiejętności niezbędne do skutecznego poszukiwania pracy.

W II kwartale 2011 roku zakończono realizację projektu. Wzięło w nim udział 38 osób (22 kobiety i 16 mężczyzn), 3 kobiety i 2 mężczyzn przerwało udział w projekcie z powodu złego stanu zdrowia. Pełną ścieżkę wsparcia przeszły 33 osoby, oznacza to, iż 19 kobiet i 14 mężczyzn skorzystało ze wszystkich form wsparcia proponowanych podczas realizacji projektu. Warto nadmienić, iż 5 osób – 3 kobiety i 2 mężczyzn – w trakcie realizacji projektu podjęło zatrudnienie (co stanowi osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia w grupie docelowej na poziomie 17 %), kończąc tym samym udział w projekcie z pełnym sukcesem. Jednocześnie przeprowadzona ewaluacja on – going oraz ex-post wskazała, że uczestnicy i uczestniczki byli zadowoleni z otrzymywanego wsparcia, chętnie i aktywnie uczestniczyli w zajęciach oraz oczekują podejmowania kolejnych działań na ich rzecz.

Zatem jednoznacznie można stwierdzić, iż cel główny został osiągnięty.

17.4 Projekt badawczy „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”

Miasto Katowice we współpracy z Uniwersytetem Śląskim (Partnerem projektu) w Katowicach w okresie od 1.05.2011r.-30.04.2012r. realizuje projekt **„Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”** współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączna wartość projektu wynosi **694 960 zł**. W ramach projektu zadania w zakresie promocji oraz współpracy z Partnerem projektu w działaniach podejmowanych w związku z przeprowadzaniem badań realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Celem projektu jest stworzenie systemu diagnozowania i tworzenia rozwiązań problemów społecznych w mieście Katowice.

Wśród najważniejszych działań realizowanych w projekcie wymienić można:

- identyfikowanie problemów społecznych w poszczególnych dzielnicach miasta Katowice;
- wypracowanie aktualnej diagnozy społecznej;
- pogłębienie i uaktualnienie wiedzy na temat problemów społecznych;
- integrowanie procesu monitorowania i zbierania informacji na temat systemu pomocy i wsparcia dla mieszkańców Katowic;
- tworzenie partnerstwa publiczno-społecznego na rzecz diagnozowania i rozwiązywania problemów społecznych;
- nabywanie wiedzy na temat sposobu pozyskiwania i wykorzystywania informacji o problemach społecznych przez struktury miejskie odpowiedzialne za kreowanie polityki społecznej w mieście;
- promowanie dobrych praktyk w zakresie metodyki diagnozowania problemów społecznych.

17.5 Projekt pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności.

Projekt pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności realizowany jest w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, Zadanie 4 – „Działania w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi. Opracowanie Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności (GSWB)”, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Konkurs na realizację projektu składa się z dwóch etapów:

a) etap I zakłada wyłonienie co najmniej 32 Partnerstw Lokalnych, którym zostanie zapewnione bezpłatne wsparcie merytoryczne pozwalające na przygotowanie własnego planu (dostosowanego do potrzeb lokalnych) wdrażania usług w zakresie bezdomności i przetestowania Modelu GSWB;

b) etap II zakłada wyłonienie spośród uczestników I etapu – co najmniej 16 Partnerstw Lokalnych, które otrzymają środki finansowe na realizację własnych planów (dostosowanych do potrzeb lokalnych), których celem będzie pilotażowe wdrażanie standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowanie Modelu GSWB.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jako lider projektu, w partnerstwie z Instytutem współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach został zakwalifikowany do pierwszego etapu konkursu i uczestniczył w fazie edukacyjno - informacyjnej projektu. Aktualnie trwają przygotowania do przystąpienia do konkursu, który zostanie ogłoszony w styczniu 2012 roku i rozpocznie wdrażanie II etapu projektu.

17.6 Projekty złożone w 2011 roku których planowany termin rozpoczęcia przypada na 2012 rok.

Poniżej przedstawiono zestawienie projektów składanych we wrześniu 2011 roku przez MOPS Katowice w odpowiedzi na konkursy ogłoszone przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Tytuł	Lider	Partner	Termin realizacji	Grupa docelowa	Główne działania	Wartość projektu w zł.	Wynik oceny
Animacja bez granic. Over the borders- new tools and methods in community work, w ramach PO KL 7.2.1 z komponentem ponadnarodowym	MOPS Katowice	1)Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych - Tychy 2) Kofoeds Skole Kopenhaga, Dania	1.07.12-31.12.14	Uczestnikami projektu będzie 400 os. zagrożonych wykluczeniem społecznym (220K/180M – stosunek ten odpowiada relacji bezrobotnych K i M) oraz 300 os. z otoczenia tych osób (200K100M). Ponadto wsparciem towarzyszącym objęci zostaną także przedstawiciele społeczności lokalnych, z których pochodzić będą uczestnicy projektu oraz animatorzy lokalni - pracownicy instytucji i organizacji pozarządowych.	1. Katowicki Rozrusznik Aktywności (KRA) 2.Śląski Rozrusznik Aktywności (ŚRA) 3.Regionalne Centrum Animacji Lokalnej 4.Współpraca ponadnarodowa	1 995 650 (w tym, po stronie MOPS 629 800)	Formalna – pozytywna, merytoryczna - odrzucony
Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie – Praca – Sukces, w ramach PO KL 7.2.1	Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego	1)MOPS Katowice 2) Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	01.08.12 – 01.08.14	Grupa docelowa objęta oddziaływaniem projektu to niezatrudnieni mieszkańcy miasta Katowice i Mysłowice (40 osób - 22 kobiety i 18 mężczyzn z zaburzeniami psychicznymi, pozostający/e w leczeniu psychiatrycznym, szczególnie zagrożeni/ne wykluczeniem społecznym, zdolni/e i gotowi/e do	1.Uruchomienie KIS; 2.Reintegracja społeczna; 3.Reintegracja zawodowa; 4. Pobudzenie aktywności społecznej i inspirowanie działań	1 490 960 (w tym, po stronie MOPS 350 000)	Formalna – pozytywna, merytoryczna – w trakcie*

				podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy. Dla wzmocnienia efektów projektu działaniami objęte zostaną dodatkowo rodziny osób z zaburzeniami psychicznymi - które na co dzień stykają się z wieloma różnymi trudnościami .	5. Szkolenia zawodowe i aktywne poszukiwanie pracy 6. Organizacja staży zawodowych i wdrożenie Job sharingu. 7. Zatrudnienie wspomagane – Job coaching.		
Unikatowy ZAZ - Zakład Aktywności Zawodowej w Katowicach, w ramach PO KL 7.2.1	Stowarzyszenie Wspierania Działań Twórczych UNIKAT	MOPS Katowice	2.04.12-31.12.14	Projekt zostanie skierowany do 80 osób (40K40M) - mieszkańców Katowic (maks. 70% uczestników proj.) i innych miast GZM (min. 30%). Maks. 80% odbiorców będą stanowili uczestnicy bądź byli uczestnicy WTZ.	1. Rekrutacja uczestników projektu i wolontariuszy 2. Szkolenia i warsztaty dla uczestników projektu i ich otoczenia 3. Utworzenie ZAZ 4. Funkcjonowanie ZAZ	3 784 140 (w tym, po stronie MOPS ok. 1 078 060)	Formalna – pozytywna, merytoryczna – w trakcie*
PWP Opiekunki-NeuePflege, w ramach PO KL 7.2.1 z komponentem ponadnarodowym	Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej w Chorzowie	1) MOPS Katowice 2) Diakonie Nordrhein-Westfalen-Lippe e.V. 3) Samodzielny Publiczny Szpital Miejski w Sosnowcu 4) Katolickie Centrum Edukacji Młodzieży KANA	01.01.12 - 31.12.13	grupą docelową projektu są kobiety (K) powyżej 45 roku życia, pozostające bez zatrudnienia, w szczególności chcące wrócić na rynek pracy po wychowaniu dziecka, nie posiadające wystarczających kwalifikacji lub posiadające wykształcenie podstawowe lub/i bezrobotne, w tym długotrwale bezrobotne..	1. Grupa robocza 2. Szkolenie opiekunek cz. 1 i 2 3. Staże zawodowe 4. Współpraca ponadnarodowa	1 749 467 (w tym, po stronie MOPS ok. 116 920)	Formalna – pozytywna, merytoryczna - odrzucony
Przełam niemoc – przyjdź Po MOC, w ramach PO KL 7.2.1,	Stowarzyszenie Po MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej	MOPS Katowice	1.06.12 – 31.05.14	Grupę docelową stanowi 60 kobiet, niezatrudnionych, będących mieszkankami woj. Śląskiego (zwłaszcza mieszkankami Katowic), które są ofiarami przemocy, w tym handlu ludźmi lub przymuszonej prostytucji.	-Utworzenie „KIS dla ofiar przemocy” w Katowicach, - zapewnienie opieki i bezpieczeństwa uczestniczkom projektu oraz ich dzieciom, - reintegracja zawodowa i społeczna obejmująca m.in. warsztaty: „porozumiewanie się bez przemocy, aktywnego poszukiwania pracy, z komunikacji interpersonalnej, kreowania własnego wizerunku, doradztwo i kursy zawodowe.	1 087 125 (w tym, po stronie MOPS ok. 116 500)	Formalna – pozytywna, merytoryczna – w trakcie*
„Internet bez barier” w ramach działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu –	Miasto Katowice , realizatorem projektu jest Urząd Miasta oraz MOPS	-	Czerwiec 2012- grudzień 2012	Projekt skierowany jest do: - dzieci i młodzieży uzdolnionej, zagrożonej wykluczeniem społecznym w tym z rodzin wielodzietnych, spełniające kryteria dochodowe upoważniające	-instalacja łącza internet. w 92 gosp. domowych wrz zapewnieniem wyposażenia oraz pokryciem kosztów dostępu do	1 762 190 (w tym po stronie MOPS 25 000)	Złożono wniosek – w trakcie oceny formalnej i merytorycznej.

eInclusion Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka	Katowice			do otrzymania wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej lub świadczeń rodzinnych, - osób niepełnosprawnych z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności lub posiadających orzeczenia równoważne. - jedn. podległe beneficjentowi/ 6 jednostek.	internetu -instalacja łączy internet. wraz z wyposażeniem w19 punktach na terenie miasta, - przeszkolenie 171 os. w zakresie obsługi komputera i wyk. Internetu -organizacja 8 szkoleń z zakresu obsługi komputera i wyk. Internetu -zapewnienie wsparcia techn. w zakresie użytkowania sprzętu komp. i wyk. Internetu		
IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach**	Miasto Katowice	-	1.04.12-31.12.13	Grupę docelową stanowią wszyscy mieszkańcy Katowic, gdyż z platformy elektronicznej dla wspomagania zarządzania w MOPS Katowice korzystać będą nie tylko klienci MOPS ale również pracownicy przedsiębiorstw zainteresowani procedurami przetargowymi prowadzonymi przez Ośrodek.	Umożliwienie: -wnioskowania za pośrednictwem Internetu, - wymiany informacji i dokumentacji z wykorzystaniem podpisu elektronicznego, - śledzenia toku postępowania spraw za pośrednictwem Internetu, - stronom pełnego dostępu do informacji na temat zakresu i form pomocy, . Zapewnienie pełnej jawności działania MOPS w Katowicach zgodnie z Ustawą o dostępie do informacji publicznej. Uproszczenie wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi.	770 613zł (w tym, wkład własny MOPS 121 813,95)	Formalna – pozytywna, merytoryczna - pozytywna

*w styczniu 2012 przewiduje się rozstrzygnięcie

**wniosek złożono 16 luty 2010 r.

Ponadto Ośrodek złożył dwa projekty w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce w 2012 roku” jako kontynuację programów już realizowanych w latach ubiegłych.

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszty projektu w zł.
„Równe Szanse”	Środki MSWiA w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego i ich rodziny	- Objęcie pomocą w postaci zajęć grupowych 2 grup dzieci romskich i polskich (10 dzieci) - Wsparcie dla rodzin dzieci w zakresie sprawowania funkcji op.-wych.	Od I 2012 do XII 2012 r.	44 500,00
„Romowie Polacy do dialogu i współpracy”	Środki z MEN w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego	Wyposażenie w podręczniki i art. Szkolnie dzieci romskich ze szkół podst i gimnazjalnych	Od I 2012 do XII 2012 r.	14 000,00

17.7 Współpraca na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowa

17.7.1 Współpraca na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym

W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował aktywne działania nakierowane na inicjowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami, instytucjami oraz innymi podmiotami na poziomie regionalnym, krajowym w celu realizacji projektów partnerskich, w tym w oparciu o środki unijne.

Na przestrzeni 2011r nadal rozwijana była współpraca ze służbami zatrudnienia – **Powiatowym Urzędem Pracy i Ochotniczym Hufcem Pracy**. Przybrała ona formę współpracy partnerskiej nakierowanej m.in. na realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych i została szerzej opisana w rozdziale 10.4

Kontynuowano również współpracę z **Regionalnym Centrum Wolontariatu** w Katowicach. Współpraca dotyczyła przekazywania informacji odnośnie osób chętnych do pracy wolontaryjnej w ramach programów „Słonecznik” i „A,B,C i co dalej...?” Oraz udziału wolontariuszy w szkoleniach organizowanych przez Regionalne Centrum Wolontariatu.

W październiku 2011 roku w ramach organizowanego w Katowicach **Tygodnia Demokracji Lokalnej** pracownicy CPS przeprowadzili wraz kierownikiem Działu Poradnictwa i Informacji Panią Anną Piotrowską dwa spotkania z mieszkańcami Katowic zorganizowane w Miejskiej Bibliotece Publicznej nr 30 w Katowicach na temat działalności MOPS.

W listopadzie 2011 roku w ramach realizowanej współpracy z **Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Katowicach** na warsztatach **Uniwersytetu III wieku Uniwersytetu Śląskiego** dotyczących działań podejmowanych przez miasto Katowice na rzecz osób starszych pracownik CPS wraz z kierownikami TPPS 7 i TPPS 9 szczegółowo zaprezentowali zadania MOPS w tym zakresie.

W listopadzie 2010 r. **Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej (SWR)** wystąpiło do MOPS z propozycją przystąpienia do partnerstwa na rzecz integracji społecznej w mieście Katowice. Prace nad porozumieniem będą kontynuowane w 2012 roku.

Ośrodek był także zaangażowany w realizację projektu **Urzędu Marszałkowskiego** „Rewitalizacja społeczna - wymiana doświadczeń regionów w ramach aktywizacji społeczności lokalnej”. W ramach tego projektu koordynator PCAL Nikiszowiec uczestniczył w spotkaniach i wizytach studyjnych w różnych instytucjach i organizacjach na terenie 5 województw: śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego, małopolskiego oraz lubelskiego. Obejmowały one spotkania w spółdzielniach socjalnych, PAŁach, instytucjach i organizacjach związanych z procesami rewitalizacyjnymi, instytucjach kultury a także spotkania z władzami miast i województw. Ponadto w ramach Projektu zorganizowana została wizyta studyjna w Holandii dotycząca animacji lokalnej i rewitalizacji, które przedstawiciel Ośrodka wziął udział był także uczestnikiem.

W ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej, który przypada na dzień 3 grudnia, **Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego** zorganizował dnia 7 grudnia 2011r. dzień bezpłatnego poradnictwa w sprawach dotyczących życia codziennego osób niepełnosprawnych, w szczególności z zakresu rehabilitacji medycznej, dostępnego wsparcia finansowego, zawodowego i prawno-podatkowego. W obchodach uczestniczyli także pracownicy Ośrodka udzielając porad z zakresu świadczeń pomocy społecznej oraz wsparcia finansowego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ośrodek utrzymywał także stałą współpracę ze **Spółdzielnią Socjalną "Rybka"**, która powstała z inicjatywy mieszkańców skupionych wokół Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu. Początki Spółdzielni sięgają stycznia 2010r. Wówczas zorganizowano w ramach PCAL Nikiszowiec spotkanie edukacyjne dotyczące ekonomii społecznej. Przez rok inicjatorzy Spółdzielni opracowywali biznesplan, tworzyli zespół pracowniczy oraz budowali koalicję w środowisku lokalnym oraz w instytucjach, sprzyjającą powołaniu Spółdzielni. Pod

koniec 2010 r. Spółdzielcy wygrali konkurs na dofinansowanie do nowo powstałej spółdzielni socjalnej, który zorganizowało Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej z Chorzowa. Uzyskali także dofinansowanie do nowego stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej (dofinansowane ze środków Powiatowego Urzędu Pracy). Ponadto pozyskali od Urzędu Miasta w Katowicach lokal na działalność w dzielnicy Giszowiec. W lutym 2011r. Spółdzielnia otrzymała wpis do KRS. Od połowy 2011r. realizowała pierwsze zlecenia i usługi głównie z zakresu cateringu. Planuje także prowadzenie restauracji śląskiej oraz działania promujące miasto i region. Spółdzielnia była wspierana przez pracowników MOPS Katowice, instytucji miejskich i wojewódzkich a także regionalnych i państwowych. Członkowie Spółdzielni uczestniczyli aktywnie w życiu społeczności m.in. w Jarmarku na Nikiszu, spotkaniach dotyczących rewitalizacji Nikiszowca. W 2011r. gościli kilkakrotnie Premiera RP - Donalda Tuska oraz przedstawicieli władz miejskich i wojewódzkich. Na koniec 2011 roku Spółdzielnię tworzyło 10 osób.

W ramach współpracy z **Forum Realizatorów Śląskich PALi „Palisada”** Koordynator PCAL Nikiszowiec koordynował cyklem spotkań, w których uczestniczyli przedstawiciele Ośrodków Pomocy Społecznej m.in. z Bytomia, Zabrze, Gliwic, Rudy Śląskiej, Piekara Śląskich, Katowic, Sosnowca, Zawiercia, Rybnika, Bielska Białej, Czerwionki-Leszczyn, Radlina, Chorzowa, Zbrosławic, Świętochłowic a także zaproszeni goście m.in. z Urzędu Marszałkowskiego i Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji. Spotkania były platformą wymiany doświadczeń osób zaangażowanych w pracę ze społecznościami lokalnymi.

W czerwcu 2011 podpisana została „Deklaracja o współpracy”, którą wypracowano podczas kolejnych spotkań **organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych**. Cykl spotkań zorganizowano w ramach projektu „Równe szanse – program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi”. Nawiązanie współpracy z organizacjami wspierającymi osoby niepełnosprawne inicjowano w celu stworzenia sieci współpracy instytucji i podmiotów publicznych na rzecz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stworzenia platformy wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w pracy na rzecz osób niepełnosprawnych, promowania pozytywnego obrazu osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie, zainicjowanie działań zmierzających do formułowania partnerskich projektów ukierunkowanych na poprawę sytuacji oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

Instytucje, które aktywnie brały udział w spotkaniach:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach,
- Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego przy MOPS Katowice,
- Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego, Katowice,
- Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam, Katowice,
- Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością oraz Osób Wymagających Wsparcia w Aktywizacji Społecznej i Zawodowej DZWONEK, Bytom,
- Śląskie Stowarzyszenie Rodzin „Psyche”, Katowice.

Przedstawiciele wymienionych instytucji, mając na uwadze dobro i możliwości rozwojowe osób po kryzysie psychicznym, respektując prawo do samostanowienia, indywidualne potrzeby, zadeklarowały chęć współdziałania na rzecz tej grupy społecznej oraz ich otoczenia (rodzin, bliskich, pracodawców). Misją zawartego Partnerstwa jest prowadzenie działań na rzecz stworzenia warunków dla wszechstronnego rozwoju osób po kryzysie psychicznym oraz ich otoczenia, zapewniając interdyscyplinarny charakter form pomocy w oparciu o współpracę międzysektorową prowadzącą do inkluzji społecznej.

Efektem podpisanej Deklaracji było wspólne opracowanie merytoryczne projektu partnerskiego pt.: Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie – Praca – Sukces.

17.7.2 Współpraca ponadnarodowa

W 2011 roku. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował nawiązywanie współpracy ponadnarodowej poprzez kontakt z przedstawicielami **Diakonii z Niemiec**. W październiku 2011 roku przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli w spotkaniu z gościem z Diakonii Niemieckiej Klausem Dieterem Kotnik. W spotkaniu uczestniczyli także inni przedstawiciele sektora publicznego, zajmującego się szeroko rozumianą polityką społeczną w Katowicach.

Celem niniejszego spotkania było nawiązanie szerszej współpracy pomiędzy Diakonią Niemiecką a przedstawicielami instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną w Katowicach lub Woj. Śląskim. Propozycją ze strony niemieckiej było utworzenie domu pomocy społecznej lub systemu wsparcia dla osób starszych w naszym regionie oraz przeprowadzenie wizyt studyjnych w niemieckich domach opieki w rejonie Nadrenii – Westfali (gdzie ten system pomocy osobom starszym jest najlepiej rozwinięty).

Koordinator PAL-M uczestniczył w międzynarodowej konferencji pod nazwą „**EYV 2011 – Cologne Volunteering Conference**”, **Volunteer Commitments of citizens in Cologne and its Partner Cities**", w trakcie którego nawiązano kontakty na bazie których planowano i planuje się nadal realizację wspólnych przedsięwzięć.

W ramach współpracy ze **Stowarzyszeniem Współpracy Regionalnej z Chorzowa** w projekcie pn. „Entwicklung Eines Multinationalen Fortbildungskonzeptes Fur Pflegepersonal In Der Ambulanten Und Stationaren Pflege Zur Verbesserung Der Pflegedienstleistung Und Pfleguqualität Von Jungen Pflegbedurftigen Menschen”, który realizowany jest w ramach inicjatywy Leonardo da Vinci uczestniczono w trzech wyjazdach zagranicznych. W dniach 16-18.02.2011 r. odbył się wyjazd studyjny do Bottrop w Niemczech, w czasie którego uczestnicy zostali zapoznani z niemieckim systemem wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym zwłaszcza z przedsięwzięciami z zakresu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. W dniach 1-3.04.2011 r. odbyło się spotkanie robocze w Bottrop w Niemczech, którego celem było wypracowanie modułu szkoleniowego dla opiekunów osób niepełnosprawnych przebywających w placówkach opieki stałej. Stworzony materiał ma być podstawą kursów wspierających opiekunów w radzeniu sobie z wypaleniem zawodowym i innymi trudnościami o charakterze psychologicznym.

W dniach 15-18.05.2011 r. odbył się natomiast wyjazd studyjny Sfantu Gheorghe w Rumunii. Jego celem było zapoznanie się z przedsięwzięciami realizowanymi przez gospodarza spotkania – organizację Fundatia Crestina Diakonia: systemem wsparcia dla osób starszych świadczonego w miejscu zamieszkania, placówką dla osób upośledzonych oraz inicjatywami o charakterze społeczno-ekonomicznym, m.in. farmą ekologiczną, sklepem z odzieżą działającym na zasadzie 'outlet', hurtownią odzieży używanej, społeczną firmą ogrodniczą itp.

W ramach tego samego projektu wzięto udział w dwóch wydarzeniach, które odbyły się w Polsce. 12.05.2011 r. zorganizowano wizytę studyjną w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Adamskiego, w której wzięli udział przedstawiciele Diakonii z Niemiec. 31.08.2011 przeprowadzono natomiast wizyty studyjne dotyczące PION 'Teraz My!' oraz PCAL Nikiszowiec, w których wzięli udział przedstawiciele Fundatia Crestina Diakonia z Rumunii.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej planuje w latach 2012-2013 realizować projekt systemowy w oparciu o partnerstwo ponadnarodowe. Formuła współpracy zakłada wymianę doświadczeń, głównie poprzez wizyty studyjne pomiędzy partnerami, pozwalające na rozbudowanie ich potencjału oraz wzbogacenie oferty.

ZAKOŃCZENIE

W 2012r Ośrodek położył akcent w działaniach na:

- płynnym, konsekwentnym wdrażaniu rozwiązań legislacyjnych (np. związanych z wejściem w życie ustawy o pieczy, nowelizacji ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych),
- stałą rozbudowę oferty indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. rozszerzenie oferty/skali realizowanych usług asystenckich (m.in. asystentów rodziny, trenera pracy, brokera edukacyjnego czy asystenta osoby niepełnosprawnej),
- dalszą rozbudowę oferty grupowego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. realizację programu psychoedukacyjnego „Świadomy rodzic-szczęśliwsza rodzina” czy „treningu umiejętności społecznych”,
- rozbudowę systemu wsparcia środowiskowego poprzez realizację programów aktywności lokalnej i programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- skuteczne aplikowanie o środki zewnętrzne (w szczególności unijne) na realizację różnorodnych projektów (w tym w charakterze partnera oraz projektów ponadnarodowych) np. projektu partnerskiego w obszarze wypracowywania standardów pracy z osobami bezdomnymi, pozyskanie środków na realizację projektu systemowego, programów ministerialnych (w tym programów romskich), projektów konkursowych w szczególności projektów ponadnarodowych,
- inwestowanie w rozwój infrastruktury informatycznej, w tym poprzez dalszą adaptację nowego programu Pomost Sygnity oraz dalsze rozwijanie Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej, wymiana na szybsze łącza internetowych, projekt IT.
- pogłębianie współpracy z partnerami, w tym m.in. nakierowanej na realizację bezkosztowych instrumentów aktywnej integracji czy realizację prac społecznie użytecznych,
- dalsze znaczące zaangażowanie Ośrodka w realizację projektu badawczego nakierowanego na rozbudowę diagnozy sytuacji społecznej na terenie miasta Katowice,
- stałe inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej).

Podsumowując - podejmowanie działania i wdrożone rozwiązania organizacyjne pozwoliły Ośrodkowi wpłynąć na ewolucję wizerunku służb pomocy społecznej- tworząc obraz profesjonalnej instytucji otwartej na współpracę z partnerami w środowisku, posiadającej wysoko wyspecjalizowaną kadrę, ogromnie i stale rosnące doświadczenie w realizacji różnorodnych działań pomocowych, niezmiennie wysoką skuteczność w pozyskiwaniu środków na realizację zadań (w tym funduszy unijnych) oraz pełną gotowość do angażowania się w działania na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców miasta Katowice.

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku **2011** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **462** osoby w ramach **426,98** etatów.

Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło 405,84 etatów (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej).

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło w **2 643,63** (bez środków z Unii Europejskiej).

Spśród **462** pracowników:

- **345** osób posiada wykształcenie wyższe (co stanowi 74,67% ogółu zatrudnionych),
- **102** osoby posiadają wykształcenie średnie,
- **7** osób (w ramach 3,75 etatu) posiada wykształcenie zawodowe,
- **8** osób (w ramach 5,5 etatu) posiada wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, psychiatry zatrudnione było **46** osób, a na stanowisku pracownika socjalnego (głównego specjalisty, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej, starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) **136** osób Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było **32** osób.

Z ogólnej liczby **168** pracowników socjalnych **130** osób zajmuje się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych.

W ośrodkach wsparcia zatrudnionych było **25** osób, w tym w Zespole Pomocy Dzieciom i Rodzinom **16**, a w Domu Noclegowym **9**.

W Świetlicach Środowiskowych, będących placówkami opiekuńczo- wychowawczymi zatrudnionych było **46** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2011 wykonano modernizację infrastruktury sieci lokalnej poprzez kolejne etapy wdrożenia przełącznika 3 warstwy, ma to na celu podniesienie wydajności oraz bezpieczeństwa sieci. Zwiększono także pojemność oraz zakupiono sprzęt w celu wdrożenia rozwiązań zwiększających wydajność oraz niezawodność poprzez wdrożenie mechanizmów wirtualizacji. Ma to na celu efektywniejsze wykorzystania infrastruktury sprzętowej poprzez mechanizm wirtualizacji. Wirtualizacja podnosi bezpieczeństwo oraz docelowo zapewnienia odporność systemu na awarie sprzętu. Dokonano również wymiany zużytego sprzętu: komputerów, serwerów oraz drukarek sieciowych.

Wymieniony został system zabezpieczający dostęp do Internetu, w związku z zaprzestaniem wspierania przez producenta dotychczasowego systemu. Nastąpiła również wymiana łącz internetowych w Dyrekcji i jednostkach terenowych Ośrodka, w celu usprawnienia wymiany informacji pomiędzy jednostkami Ośrodka oraz umożliwienia zarządzania komputerami w jednostkach.

W 2011 realizowano również prace wdrożeniowe systemu zarządzania stacjami roboczymi. Umożliwia to dystrybuowanie na komputery użytkowników oprogramowania oraz polityk bezpieczeństwa, zdalną pomoc dla użytkowników, inwentaryzację sprzętu i oprogramowania.

Łączny koszt wydatków na zakupy inwestycyjne związane z informatyką w roku 2011 wynosił **459 917,94 zł**, natomiast koszt zakupów sprzętu komputerowego w ramach projektu „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wynosił **3 498,12 zł**.

W 2011 realizowano dalszy etap wdrożeń systemu do obsługi świadczeń pomocy społecznej POMOST. 2011 rok to II etap wdrożeń systemu. Wszystkie wywiady oraz świadczenia zostały wprowadzane już do nowego systemu. Po raz pierwszy zbiory centralne do MPiPS oraz sprawozdania wykonywane były już z POMOST STD.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2011 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2011r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	Łętowskiego 6a	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 Mieszkanie Chronione Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	1. Remont tarasu. 2. Naprawa skrzynek gazowych. 3. Remont zejścia do piwnicy i instalacji oświetleniowej w piwnicy. 4. Naprawa izolacji pionowej ściany fundamentowej. 5. Obróbka blacharska między konstrukcją windy a ścianą budynku.	49.995,30
2.	Dębowa 16c	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 5	1. Remont podłogi i stropu w piwnicy. 2. Wykonanie opaski betonowej z jednej strony budynku. 3. Remont pochylni dla osób niepełnosprawnych. 4. Malowanie pomieszczeń.	29.999,98
3.	Gliwicka 74a	Świetlica Środowiskowa nr 3 Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 7	1. Naprawa dachu. 2. Remont murków oporowych w części elewacji. 3. Remont zadaszenia nad wejściem. 4. Wymiana okien piwnicznych.	61.496,74
4.	Głogowska 23	Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 2	1. Wykonanie naświetli przy oknach piwnicznych. 2. Remont pokrycia murków ogniowych i wymiana rynien. 3. Wykonanie drenażu z jednej strony. 4. Remont pomieszczenia maszynowni dźwigu dla osób niepełnosprawnych.	54.998,07
5.	Oblatów 24	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 3 Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 6	1. Naprawa tynku w elewacji wschodniej. 2. Naprawa ogrodzenia. 3. Remont części balustrad tarasów.	54.393,22
6.	Świdnicka 35a	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 7 Świetlica Środowiskowa nr 4 Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 5 Dział Dodatków Mieszkaniowych	1. Naprawa nawierzchni na podejściu do budynku. 2. Remont murków przy wejściach i tarasach.	17.500,00
7.	Krakowska 138	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 i 10 Dom Noclegowy Klub Młodzieżowy	1. Remont ścian w wymiennikowni. 2. Naprawa pokrycia dachowego.	44.422,87
8.	Mikołowska 13a	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1. Naprawa pokrycia dachowego. 2. Otynkowanie i ocieplenie nowo postawionej ściany osłonowej.	15.999,73
9.	Morcinka 19a	Sekcja ds. Bezdomnych Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	1. Naprawa kominów oraz pasów pod i nadrynnowych. 2. Remont ogrodzenia. 3. Likwidacja pochylni przy elewacji wschodniej.	71.208,04
10.	Warszawska 42	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 2	1. Przygotowanie pomieszczeń na lokal wyborczy, malowanie.	8.700,00
11.	Gliwicka 102	Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności	1. Wykonanie miejsc postojowych przy Miejskim Zespole Orzekania o Niepełnosprawności.	14.995,40

Razem remonty		423 709,35
12.	Remonty bieżące (konserwacje i remonty)	171 056,38
Ogółem remonty		594 765,73

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2012

(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej - OGÓŁEM	Potrzeby 2012
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	63 763 600
1. Zadania własne	61 878 496
2. Zadania zlecone	1 885 104
Ogółem inwestycje	558 500
1. Zadania inwestycyjne	350 000
2. Zakupy inwestycyjne	208 500

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012
Ogółem zadania bieżące, w tym:	686 231
zakup usług w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	117 306
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	407 356
Centrum Rehabilitacji Społecznej	101 515
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	60 054

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2012
Ogółem zadania bieżące, w tym:	130 000
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek	130 000

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	8 067 517	
<i>Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej</i>	8 067 517	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	6 929 532	
<i>Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przysań</i>	3 208 361	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych - 88 miejsc
<i>zakupy inwestycyjne</i>	8 000	zakupy inwestycyjne - zakup obieraczki do warzyw na potrzeby kuchni DPS,
<i>Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej - Dom Pomocy Społecznej Zacisze</i>	3 357 171	DPS dla osób starszych - 98 miejsc
<i>zakupy inwestycyjne</i>	6 000	zakup maszyny do rozdrabniania żywności
<i>zadania inwestycyjne</i>	350 000	docieplenie ścian budynku,

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	6 144 179	
<i>zapewnienie schronienia</i>	347 700	Dom Noclegowy prowadzony przez Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, liczba miejsc noclegowych 50
<i>Dom Noclegowy wraz z filiami</i>	691 627	83 miejsca w domu noclegowym oraz 5 miejsc w filiach
<i>Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom wraz z filiami</i>	656 943	90 miejsc
<i>zakup usług w DDPS</i>	3 935 270	9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez 3 podmioty, w domach tych znajduje się 427 miejsc dziennego pobytu oraz domy te świadczą usługi w postaci posiłków na wynos dla 262 osób
<i>koszty obsługi</i>	512 639	koszty obsługi realizowanych zadań oraz koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 007 724	
		Kontynuacja umów: 1. Nr PS-III.526.28.2011: Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE” zapewnia 25 miejsc dziennego pobytu. 2.Nr PS-III.526.27.2011: Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich rodzin „Przystań” zapewnia 34 miejsca dziennego pobytu. 3. Nr DOS.81380-23/130/2007: Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Ośrodek św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej zapewnia 20 miejsc dziennego pobytu.
<i>Dotacja na prowadzenie ŚDS</i>	1 007 724	

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	433 704	
		Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” zapewnia 34 miejsca dziennego pobytu. Kontynuacja umowy na PS-III.526.26.2011
<i>Dotacja na prowadzenie ŚDS</i>	433 704	

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	228 367	
<i>OIK - przeciwdziałanie przemocy</i>	228 367	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program dla sprawców przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	15 000	
<i>OIK - przeciwdziałanie przemocy</i>	15 000	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program dla sprawców przemocy

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	376 003	
<i>ubezpieczenia zdrowotne</i>	376 003	ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 668 232	
<i>świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin</i>	8 261 944	zasiłki i pomoc w naturze
<i>Projekty socjalne</i>	20 000	impreza z okazji Dnia Dziecka
<i>Pomoc dla dzieci</i>	1 360 288	wyprawki szkolne, zielona szkoła, bilety dla dzieci na dojazdy do szkół, bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej, wypoczynek dzieci, dożywianie dodatkowe
<i>Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego</i>	26 000	wypłaty zasiłków losowych dla około 20 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	3 860 636	
<i>zasiłki stałe</i>	3 860 636	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1220
Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	214 344	
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	214 344	Realizacja zadań: prowadzenie poradnictwa specjalistycznego -

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	14 778 389	
<i>praca socjalna</i>	5 249 138	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic
<i>poradnictwo specjalistyczne</i>	399 530	Koszt świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
<i>koszty obsługi</i>	8 402 221	Koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów Centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
<i>remonty</i>	533 000	Remont obiektu przy ul. Łętowskiego 6a Remont obiektu przy ul. Oblatów 24
<i>zakupy inwestycyjne</i>	194 500	System jednokrotnego logowania - wdrożenie systemu jednokrotnego logowania, wymiana części sprzętu, oprogramowanie do obsługi PFRON, Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna (SEPI), zakup 4 kserokopiarek

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	2 000	
<i>wypłata wynagrodzenia opiekunowi prawnemu za sprawowanie opieki</i>	2 000	

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 556 352	
<i>poradnictwo dla niepełnosprawnych</i>	20 216	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla niepełnosprawnych
<i>poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)</i>	345 788	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin
<i>Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	262 314	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie
<i>OIK - przeciwdziałanie kryzysowi</i>	320 593	usługi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej
<i>Ośrodek Interwencji Kryzysowej</i>	50 274	usługi w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej
<i>mieszkanie chronione dla osób starszych</i>	147 953	mieszkanie chronione przeznaczone dla 8 osób
<i>mieszkanie chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym</i>	183 126	mieszkanie chronione przeznaczone dla 7 osób
<i>mieszkanie chronione dla osób starszych i niepełnosprawnych</i>	156 088	mieszkanie chronione przeznaczone dla 6 osób
<i>remonty</i>	70 000	remont obiektu przy ul. Łętowskiego 6a

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 232 399	
<i>usługi opiekuńcze</i>	4 232 399	usługi opiekuńcze świadczą 3 podmioty, miesięcznie wykonywanych jest około 32 300 godzin

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	426 676	
<i>zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych</i>	37 877	miesięcznie wykonywanych jest około 250 godzin
<i>usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	388 799	Koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pozostała działalność - 85295 - zadania własne gminy	Potrzeby 2012	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	5 564 815	
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	4 703 547	dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady w szkołach
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	45 605	Posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy
<i>Posiłek dla potrzebujących art. 6a</i>	55 411	Dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
<i>Dowóz posiłków do szkół</i>	98 982	dowóz posiłków do szkół
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	661 270	Realizacja zadań: -udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania -prowadzenie pracy socjalnej